

# WYMAGANIA EDUKACYJNE

## KLASY I-III

### ROK SZKOLNY 2025/2026

**1.** Oceny będą wystawiane za następujące formy pracy:

- |                                               |                    |
|-----------------------------------------------|--------------------|
| a) sprawdziany                                | b) kartkówki       |
| c) odpowiedzi ustne                           | d) praca na lekcji |
| e) wytwory ucznia (prace plastyczne, zeszyty) | f) aktywność       |

**2.** W przypadku wybranych form aktywności oceny mogą być wystawiane na podstawie zgromadzonych przez ucznia plusów. Sześć „+” oznacza najwyższy poziom opanowania danej umiejętności.

**3.** Prace pisemne przechowuje nauczyciel. Uczeń ma prawo wykonać zdjęcie każdej swojej pracy.

**4.** W nauczaniu dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, możliwości ucznia są punktem wyjścia do formułowania wymagań, dlatego ocenia się przede wszystkim postępy i wkład pracy oraz wysiłek włożony w przyswojenie wiadomości przez danego ucznia.

**5.** Każdy sprawdzian uczeń musi zaliczyć w terminie uzgodnionym z nauczycielem – nie później jednak niż do dwóch tygodni od daty sprawdzianu lub powrotu do szkoły po czasowej nieobecności.

**6.** Każdy sprawdzian musi zostać zaliczony w formie ustalonej z nauczycielem. Brak zaliczenia pracy pisemnej nauczyciel oznacza wpisując w rubrykę ocen „br” (zaległość). „br” ma przypominać uczniowi o napisaniu kartkówki lub sprawdzianu.

**8.** Uczeń może przystąpić ponownie do sprawdzenia poziomu opanowania danej umiejętności, w formie ustalonej z nauczycielem w ciągu dwóch tygodni od momentu oddania pracy przez nauczyciela.

**9.** Przy ponownym podejściu do sprawdzenia stopnia opanowania danego materiału obowiązuje zakres treści, jaki obowiązywał w dniu pisania sprawdzianu, kartkówki.

**10.** Nauczyciel będzie zadawał zadania domowe – będą miały na celu poćwiczenie i utrwalenie materiału realizowanego na lekcji. Zadania domowe z zakresu ćwiczenia małej motoryki (kreślenie po śladzie, przepisywanie, kolorowanie, itp.) są obowiązkowe dla ucznia i mogą podlegać ocenie.

**11.** Jeżeli uczeń podczas pisania kartkówki/ sprawdzianu będzie korzystał z niedozwolonych pomocy tj. telefon, smartwatch, „ściąga w formie papierowej” itp. kartkówka zostaje zabrana przez nauczyciela, uczeń będzie musiał podejść do sprawdzianu w innym terminie, ustalonym z nauczycielem.

**12.** W edukacji wczesnoszkolnej obowiązują bieżące, śródroczne i roczne oceny opisowe.

**13.** Oceny bieżące zawierają informacje, w której nauczyciel podaje stopień opanowania danego materiału lub umiejętności, ze wskazaniem nad czym uczeń musi popracować. Niektóre umiejętności sprawdzane są w sposób punktowy. Uczeń otrzymuje ustaloną liczbę punktów według kryteriów podanych przez nauczyciela. Sumę punktów przelicza się na podstawie przyjętej skali procentowej określającej poziom opanowania umiejętności:

**WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

91%-100% uzyskanych punktów

**ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

55%-90% uzyskanych punktów

**NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

35%-54% uzyskanych punktów

**UMIEJĘTNOŚĆ NIEOPANOWANA:**

poniżej 35% uzyskanych punktów

**14.** Nauczyciel sporządza śródroczną i roczną ocenę opisową z zajęć edukacyjnych i zachowania na podstawie bieżących ocen opisowych, obserwacji aktywności i rozwoju uczniów. Uwzględnia w niej poziom i postępy w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności, w stosunku do wymagań określonych w programie przyjętym do realizacji w danej klasie oraz podstawie programowej kształcenia ogólnego na I etapie edukacyjnym.

## WYMAGANIA WOBEC UCZNIÓW EDUKACJI Wczesnoszkolnej

### 1. Wymagania wobec uczniów klasy 1.

#### EDUKACJA POLONISTYCZNA

##### SŁUCHANIE

Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi nauczycieli, innych osób z otoczenia;
- wykonuje proste polecenia;
- wykonuje zadania według usłyszanej instrukcji;
- uważnie wsłuchuje się w to, co rozmówca przekazuje, nie przerywa innym;
- słucha w skupieniu czytanego tekstu, audycji telewizyjnej, nagrania na CD, wypowiedzi podczas uroczystości, przedstawień.

##### MÓWIENIE

Uczeń:

- poprawnie artykułuje poszczególne głoski i całe wyrazy;
- zwraca uwagę na właściwe akcentowanie wymawianych wyrazów;
- dobiera słowa adekwatne do rodzaju i intencji wypowiedzi: informacji, pytania, odpowiedzi, prośby, podziękowania, powitania, pożegnania;
- dba o kulturę mówienia – nadawca zwraca się do odbiorcy informacji, nawiązuje z nim kontakt wzrokowy i słuchowy;
- wypowiada się na temat własnych przeżyć, wydarzeń, lektury, filmu, zachowań w krótkiej kilkudzaniowej formie;
- zadaje i udziela odpowiedzi na pytania;
- wygłasza z pamięci proste wiersze;
- bierze udział w rozmowie na określony temat;
- opowiada treść pojedynczego obrazka;
- układa krótkie opowiadanie na bazie historyjki obrazkowej.

##### UMIEJĘTNOŚĆ CZYTANIA I PRACA Z TEKSTEM

Uczeń:

- poprawnie rozpoznaje i odczytuje wszystkie litery alfabetu;
- dokonuje analizy i syntezy wyrazów, wyróżnia w nich litery, głoski i sylaby;
- czyta wyrazy jedno-, dwu-, a następnie wielosylabowe oraz krótkie zdania i teksty;
- próbuje czytać całymi wyrazami;
- czyta indywidualnie, zespołowo, głośno i cicho krótkie teksty z podręcznika;
- próbuje czytać z naturalną intonacją;
- naśladuje czytanie nauczyciela, aktora;
- czyta płynnie lub w miarę możliwości biegle wyuczony tekst;
- wspólnie czyta fragmenty lektur wybranych przez nauczyciela – rozwija zainteresowania czytelnicze;
- podejmuje próby samodzielnego czytania książeczek oraz czasopism dla dzieci;
- odczytuje i rozumie sens uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów.
- odpowiada na proste pytania dotyczące przeczytanego tekstu;
- analizuje pod kierunkiem nauczyciela utwory dla dzieci: wyróżnia bohaterów i ocenia

ich postępowanie;

- korzysta z czasopism dla dzieci, zasobów internetu i rozwija swoje zainteresowania.

## PISANIE

Uczeń:

- kreśli linie, znaki literopodobne, pisze w tunelu i po śladzie;
- kształtnie i prawidłowo pisze w separacji kolejno poznawane litery;
- poprawnie łączy litery w pisanych wyrazach;
- układa wyrazy z rozsypanki literowej, a także proste zdania z rozsypanki wyrazowej i je zapisuje;
- przepisuje wyrazy i krótkie zdania z tablicy, z książki;
- pisze z pamięci poznane i omówione wcześniej wyrazy;
- zapisuje proste wyrazy ze słuchu;
- podpisuje ilustracje;
- podejmuje próby zapisu nowo poznanych liter i wyrazów oraz sprawdza poprawności ich zapisu z podanym w podręczniku wzorem.

## ORTOGRAFIA

Uczeń:

- pisze wyrazy z literami oznaczającymi spółgłoski miękkie;
- zapisuje dwuznaki (ch, rz, szcz, dz, dź, dż);
- pisze poznane wyrazy z ę i ą;
- zapisuje wielką literą początki zdań, imion i nazwisk, nazw państw, miast, rzek;
- pisze poprawnie poznane na zajęciach wyrazów z ó, h, ch, ż, rz.

## KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

- rozróżnia pojęcia: *głoska, litera*, ma świadomość, że głoski zapisuje się za pomocą liter;
- wyróżnia sylaby w wyrazach;
- wyróżnia wyrazy w zdaniu;
- wyróżnia zdania twierdzące i pytające w tekście.

## EDUKACJA MATEMATYCZNA

### STOSUNKI PRZESTRZENNE I CECHY WIELKOŚCIOWE

Uczeń:

- określa położenie przedmiotów względem obserwatora oraz względem innych obiektów;
- wyznacza kierunki w przestrzeni: na lewo, na prawo, do przodu, do tyłu, w górę, w dół;
- ocenia odległości między obiektami: daleko – blisko, bliżej – dalej; blisko – bliżej – najbliżej;
- poprawnie używa przyimków, np.: *za, przed, nad, pod, do, z, w, na zewnątrz, wewnątrz, obok*;
- przypisuje przedmiotom cechy typu: krótki, szeroki, wysoki, długi, wąski, gruby;
- porównuje przedmioty pod względem wybranej cechy: długi – krótki; długi – dłuższy – najdłuższy; wąski – szeroki itp.;
- porządkuje przedmioty według wielkości, np. patyczki od najmniejszego do największego i odwrotnie (tworzenie ciągów rosnących bądź malejących).

## ROZUMIENIE LICZB I ICH WŁASNOŚCI

Uczeń:

- posługuje się monografią liczb naturalnych;
- poznaje aspekty liczb: kardynalny, porządkowy, miarowy;
- zapisuje liczby za pomocą cyfr;

- rozkłada liczby na składniki;
- porównuje liczby w zakresie 20;
- porządkuje liczby w określone ciągi malejące lub rosnące;
- umieszcza liczby na osi liczbowej;
- zna pojęcia: liczby jednocyfrowe, liczby dwucyfrowe;
- zapisuje liczby cyframi arabskimi;
- zna strukturę liczby dwucyfrowej, poznaje dziesiętkowy system zapisywania liczb, wyróżnia rzędy: jedności i dziesiątek;
- liczy dziesiątkami do 100.

## POSŁUGIWANIE SIĘ LICZBAMI

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 10 oraz liczb wewnątrz drugiej dziesiątki, np.:  $10 + 2$ ,  $12 + 4$ ,  $16 - 6$ ,  $16 - 4$ ., także z przekroczeniem progu dziesiętkowego;
- zapisuje działania za pomocą znaków matematycznych;
- zna pojęcie zera jako wyniku odejmowania;
- dokonuje obliczeń pieniężnych, rozróżnia monety: 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 1 zł, 2 zł, 5 zł;
- dostrzega związek dodawania z odejmowaniem, wyrabia nawyk sprawdzania poprawności odejmowania za pomocą dodawania;
- rozwiązuje łatwe działania z niewiadomą w postaci okienka.

## ROZWIĄZYWANIE ZADAŃ TEKSTOWYCH

Uczeń:

- rozwiązuje proste zadania tekstowe;
- analizuje treść zadania tekstowego, wyróżnia w niej dane liczbowe, niewiadomą, ustala związek między danymi a niewiadomą;
- układa proste zadania tekstowe.

## ROZUMIENIE POJĘĆ GEOMETRYCZNYCH

Uczeń:

- dostrzega kształty różnych figur geometrycznych w otoczeniu;
- rysuje figury za pomocą szablonów;
- obrysowuje modele figur geometrycznych, układa kształty figur z patyczków innych materiałów;
- tworzy kształty różnych figur poprzez rozciniwanie, zginanie, układanie jednych figur z drugich;
- odróżnia i podaje nazwy takich figur, jak: koło, trójkąt, prostokąt, kwadrat;
- rysuje i mierzy odcinki (w zakresie 20 cm).

## WYKORZYSTYWANIE POJĘĆ MATEMATYCZNYCH W PRAKTYCE

Uczeń:

- klasyfikuje przedmioty według wyróżnionej cechy;
- tworzy zbiory zgodnie z podanym warunkiem, ustala warunek wspólny dla elementów wskazanego zbioru;
- przelicza elementy w zbiorach, porównuje liczebność dwóch zbiorów, rozumie pojęcia: *mniej – więcej – tyle samo* i zapisuje te relacje za pomocą znaków:  $<$ ,  $>$ ,  $=$ ;
- zna nazwy dni tygodnia, miesięcy, pór roku i wymienia je we właściwej kolejności;
- podaje aktualną datę – dzień tygodnia, miesiąc, rok, porę roku;
- wyszukuje w kalendarzu ważne daty, np. swoich urodzin, imienin, popularnych świąt;
- zna rolę poszczególnych wskazówek zegara, wie, jak wygląda tarcza zegara, dostrzega różnice w tempie poruszania się wskazówek (mała wskazówka porusza się wolniej niż duża, duża wskazuje godziny, mała minuty);
- odczytuje pełne godziny;
- dokonuje prostych obliczeń zegarowych na pełnych godzinach;

- mierzy długości różnych przedmiotów różnymi miarkami, np. ołówkiem, klokiem, patyczkiem, zeszytem, krokami, kawałkiem sznurka, także za pomocą części ciała: stopa, dłoń, palec, przedramię itp.
- posługuje się linijką, mierzy długości (w zakresie 20cm) i wyraża pomiary za pomocą *centymetra*;
- waży przedmioty na wadze szalkowej bez użycia odważników, stosuje określenia: cięższy – lżejszy – tak samo ciężki, tu więcej – tu mniej – a tu tyle samo;
- poznaje pojęcie *kilograma*, waży przy użyciu odważników kilogramowych;
- poznaje pojęcie *litra*, odmierza płyny ćwierćlitrowym kubkiem i litrowym naczyniem, używa określeń typu: *jeden kubek wody to mniej niż 1 litr, dwa kubki wody to mniej niż 1 litr, cztery kubki wody to tyle samo co 1 litr, pięć kubków wody to więcej niż 1 litr.*

## EDUKACJA SPOŁECZNA

### ROZUMIENIE ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

Uczeń:

- dostrzega swoje cechy indywidualne, porównuje siebie z innymi, wskazuje cechy wspólne i różnicujące w sferach: fizycznej, zmysłowej, emocjonalnej i intelektualnej;
- rozpoznaje emocje wyrażane przez siebie i przez inne osoby, takie jak: radość, smutek, gniew, złość, czułość, życzliwość;
- uczy się określać swoje mocne strony, buduje poczucie własnej wartości (np. *Jestem dobry / dobra w liczeniu do stu. Jestem najlepszy / najlepsza w grze w piłkę*);
- identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami: pamięta swoje nazwisko oraz najbliższych krewnych, chętnie uczestniczy i opowiada o rodzinnych świętach i zwyczajach, darzy szacunkiem rodziców i dziadków, lubi sprawiać im radość;
- wie, że w rodzinie można czuć się bezpiecznie i dzielić się swoimi problemami, sukcesami i porażkami;
- zna swoje stałe obowiązki i stara się z nich wywiązywać, dba o swoje rzeczy i utrzymuje je w porządku;
- systematycznie poznaje prawa i obowiązki ucznia, pomaga nauczycielowi w przygotowaniu pomocy dydaktycznych;
- sumiennie pełni dyżury w klasie, szanuje podręczniki i przybory szkolne, sumiennie wykonuje powierzone zadania edukacyjne i organizacyjne;
- właściwie zachowuje się na terenie szkoły, w innych miejscach publicznych oraz podczas wyjść i wycieczek;
- uczy się właściwego reagowania emocjonalnego na sukces lub porażkę;
- nawiązuje pozytywne relacje z innymi dziećmi w klasie, okazuje innym życzliwość;
- przestrzega kulturalnego odnoszenia się do innych, stosuje zwroty grzecznościowe (*przepraszam, proszę, dziękuję*);
- unika krzyku, kłótni i innych zachowań agresywnych w kontaktach z rówieśnikami;
- szanuje cudzą własność.

### ORIENTACJA W CZASIE HISTORYCZNYM:

Uczeń:

- buduje poczucie świadomości narodowej (mówimy po polsku, jesteśmy Polakami, nasz kraj to Rzeczpospolita Polska, naszą stolicą jest Warszawa);
- rozpoznaje godło i barwy ojczyste, rozumienie pojęcia *ojczyzna*, wskazuje na mapie stolicę Polski oraz największe rzeki (Wisła, Odra);
- godnie zachowuje się podczas słuchania i śpiewania hymnu narodowego;
- zna legendę związaną z powstaniem Polski oraz legendy wybranych miast naszego kraju;
- poznaje pierwszych władców Polski, pierwszej stolicy;
- poznaje sławnych Polaków;
- zna podstawowe informacje o patronie szkoły.

## EDUKACJA PRZYRODNICZA

## ROZUMIENIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO:

Uczeń:

- prowadzi obserwacje i proste uprawy w klasowym kąci przyrody;
- zna warunki konieczne do prawidłowego wzrostu roślin;
- wymienia podstawowe zmiany zachodzące w środowisku związane ze zmianą pór roku, kolekcjonuje właściwe dla pory roku rośliny;
- prowadzi obserwację pogody i wymienia podstawowe składniki pogody;
- rozróżnia i podaje nazwy warzyw (marchew, pietruszka, burak, sałata, kapusta, cebula, kalafior, dynia, fasola, pomidor);
- wymienia i wskazuje części jadalne warzyw;
- zna nazwy podstawowych chwastów (oset, pokrzywa);
- nazywa wybrane ozdobne rośliny kwiatowe, np.: aster, chryzantema, nasturcja, nagietek, pelargonie i inne
- rozpoznaje rośliny charakterystyczne dla parku, lasu, pola, sadu i ogrodu;
- rozpoznaje i podaje nazwy drzew owocowych (jabłoń, grusza, śliwa) oraz krzewów owocowych (agrest, malina, porzeczka);
- zna niektóre sposoby zbierania i przechowywania owoców i warzyw;
- rozpoznaje po liściach i owocach wybrane drzewa liściaste (np. jarzębina, kasztanowiec, dąb, klon, brzoza, wierzb) oraz drzew iglastych (sosna, świerk);
- wie, co oznacza odlot ptaków (np. bocianów, jaskółek, kukułek, szpaków);
- poznaje życie kilku zwierząt żyjących w naturalnym środowisku, ich wygląd, sposób odżywiania i przygotowanie się do przetrwania zimy (wiewiórka, lis, zając, sarna, dzik, kret, żaba);
- poznaje zagrożenia czyhające na człowieka ze strony chorych lub niebezpiecznych zwierząt;
- rozumie potrzebę dokarmiania zwierząt zimą;
- poznaje podstawowe gatunki grzybów oraz zagrożenia związane z trującymi owocami i grzybami;
- poznaje właściwości śniegu, odkrywa proces topnienia;
- rozpoznaje wybrane rośliny kwitnące wiosną (krokus, bratek, żonkil, narcyz, tulipan, szafirek, hiacynt itp.);
- zapoznaje się z wyglądem i zachowaniem takich zwierząt, jak: mrówka, dżdżownica, pszczoła, osa, trzmiel, motyl, wskazuje szkodniki i zwierzęta pożyteczne;
- jest świadomy potrzeby segregowania odpadów;
- rozumie znaczenie ochrony środowiska poprzez oszczędzanie wody, stosowanie opakowań ekologicznych;
- rozumie znaczenia wody dla życia roślin i zwierząt.

## ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI ŻYCIOWYCH CZŁOWIEKA, ZASAD OCHRONY ZDROWIA, BEZPIECZEŃSTWA I ODPOCZYNKU:

Uczeń:

- rozumie, dlaczego należy jeść regularnie urozmaicone posiłki; przyrządza sałatki warzywne i owocowe;
- wie, kiedy i dlaczego należy myć ręce (np. po wyjściu z toalety, przed posiłkami, po zajęciach plastycznych);
- wie, kiedy i dlaczego trzeba myć zęby;
- zachowuje podstawowe zasady higieny – zakrywa usta podczas kaszlu i kichania;
- przestrzega zasad bezpieczeństwa obowiązujących w klasie, w szkole, jest świadomy konsekwencji zachowań zagrażających bezpieczeństwu (popychanie, podstawianie nogi, bieganie po korytarzu);
- przestrzega zakazu zabaw w miejscach niedozwolonych;
- poznaje i przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych;
- ma zaufanie do policjanta jako osoby pomagającej w sytuacji zagrożenia;
- zna numer telefonu rodzica i adres swojego zamieszkania;

- rozumie znaczenie ruchu dla prawidłowego rozwoju organizmu, uprawia wybrane sporty;
- rozumie potrzebę odpowiedniej ilości snu dla dobrego samopoczucia;
- rozpoznaje swoje zainteresowania, uprawia hobby – ma ulubione aktywności, kolekcjonuje różne rzeczy.

## ROZUMIENIE PRZESTRZENI GEOGRAFICZNEJ:

Uczeń:

- zna nazwę swojej miejscowości (nazwa wsi, miasta, dzielnicy, ulicy), zna adres osób bliskich np. dziadków ;
- interesuje się historią swojej miejscowości (miasta, wsi, okolicy), słucha i opowiada związaną z nim legendę;
- poznaje tradycje związane z własnym regionem (stroje, pieśni, tańce, zdobnictwo);
- poznaje pracę w pobliskich obiektach usługowych, poznaje zawody wykonywane w najbliższej okolicy;
- poznaje obiekty użyteczności publicznej (np. apteka, remiza straży pożarnej, przychodnia lekarska, komisariat policji, itp.);
- utrzuła nawyki związane z kulturalnym zachowaniem się w miejscach publicznych oraz miejscowych środkach transportu;
- zna rodzaje opadów;
- wyznacza główne kierunki w terenie: wschód – zachód – północ – południe na podstawie cienia oraz wiatru;
- obserwuje zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla danej pory roku;
- rozpoznaje rośliny charakterystyczne dla parku, lasu, pola, sadu i ogrodu;
- rozpoznaje zwierzęta charakterystyczne dla parku, lasu, pola, sadu i ogrodu;
- wie, że trzeba segregować śmieci;
- potrafi właściwie zachować się w lesie, parku (zachowuje ciszę, szanuje rośliny, nie śmieci);
- ubiera się zgodnie z panującą pogodą;
- rozumie, że Ziemia jest jedną z planet krążących wokół Słońca;
- interesuje się życiem ludzi w różnych miejscach naszej planety, szanuje ludzi mimo ich różnic (kolor skóry, sposób mówienia, ubierania się);
- poznaje sposoby porozumiewania się werbalnego (nauka języka obcego) i pozawerbalnego (gesty, ruchy, mimika);
- zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego wynikających z działalności człowieka – zatrucie powietrza i wód, zaśmiecanie, przyczynianie się do pożarów lasów i łąk;
- jest świadomy konieczności ochrony środowiska naturalnego, poprzez segregowanie odpadów, stosowanie opakowań ekologicznych i toreb wielokrotnego użytku, troszczy się o rośliny i zwierzęta z najbliższego otoczenia, oszczędza wodę i energię elektryczną.

## EDUKACJA PLASTYCZNA

### EKSPRESJA TWÓRCZA:

Uczeń:

- na miarę swoich możliwości kreśli pojedyncze przedmioty, postaci ludzi, zwierząt, roślin, zjawiska;
- ilustruje sceny związane z własnymi przeżyciami i treścią czytanych tekstów i opowiadanych wydarzeń, legend, przedstawia zdarzenia rzeczywiste i fantastyczne;
- wykonuje ćwiczenia w rysowaniu ołówkiem, patykami, innymi materiałami np.: piórkami, kredką świecową, kredką pastelową, kredą, mazakiem;
- rysuje różnych rodzajów linie : proste, faliste, wahadłowe, zygzakowate, krzyżujące się, splecione, owalne;
- poznaje rodzaje pędzli do malowania: cienkie – szerokie, twarde – miękkie;
- maluje pędzlem i farbami kryjącymi (plakatowymi i temperowymi) na papierze i kartonie;
- wycina i wydziera z papieru, tworzy kompozycje płaskie;

- buduje z klocków;
- lepi z plasteliny, gliny, masy solnej, modeliny;
- wykonuje ludziki i zwierzątka z owoców drzew i krzewów (kasztany, żołędzie, szyszki, jarzębina itp.);
- tworzy proste kształty z papieru metodą origami;
- wykonuje przedmioty użyteczne, np.: maska na bal, broszka dla mamy, lalka, pacynka do teatrzyku klasowego.

## ODBIÓR SZTUKI:

Uczeń:

- odróżnia i nazywa kształty: bryłowy, płaski, trójkątny, kwadratowy, prostokątny, owalny;
- odróżnia i nazywa faktury: gładka, matowa, lśniąca, szorstka, chropowata, śliska;
- określa wielkości: duży, mały, cienki, gruby, niski, wysoki;
- określa usytuowanie obiektów w przestrzeni: blisko, daleko, wyżej, niżej, na dole, u góry, po lewej stronie, z prawej strony oraz oddalenie: blisko, daleko, bliżej, nieco dalej;
- określa barwy: jasna, ciemna, żółta, pomarańczowa, czerwona, fioletowa, brązowa, ciemnozielona, ciemnoniebieska, czerwono-niebieska, niebiesko-zielona;
- dostrzega rytm w powtarzaniu się kształtów, barw, faktury, wielkości;
- podaje nazwy barw używanych do malowania, rozróżnia barwy jasne i ciemne;
- zapoznaje się z dziedzinami sztuk plastycznych, z ich wykonawcami i ich dziełami: architektura – architekt – projekt, malarstwo – malarz – obraz, rzeźba – rzeźbiarz – rzeźba.

## EDUKACJA TECHNICZNA:

### ORGANIZACJA PRACY:

Uczeń:

- wykonuje sprecyzowane zadania wg instrukcji, gromadzi odpowiednio dobrany materiał i potrzebne narzędzia, odpowiednio przygotowuje miejsce pracy;
- ustala kolejność wykonywanych czynności (mierzenie, wycinanie, klejenie, ozdabianie itp.);
- wykonuje np. ludziki i zwierzątka z materiału przyrodniczego, zabawki (latawce, wiatraczki, tratwy), przedmioty użyteczne (koperty, pudełka, korale);
- uczy się oszczędnie gospodarować materiałami;
- dba o ład i porządek w miejscu pracy;
- wykazuje twórczą inwencję podczas tworzenia swojego dzieła;
- poznaje i tworzy przedmioty związane z tradycją, charakterystyczne dla regionu, (ozdoby choinkowe, pisanki);
- potrafi składać i zaginać papier, potrafi złożyć proste modele z origami (np. czapka, łódka).

## ZNAJOMOŚĆ WŁASNOŚCI RÓŻNYCH MATERIAŁÓW:

Uczeń:

- rozpoznaje materiały przydatne do majsterkowania, w tym: przyrodnicze (np. żołędzie, kasztany, owoce, warzywa, glina, masa solna), papiernicze (karton, tektura, bibuła gładka i marszczona, serwetki stołowe, papier gazetowy, zeszyty z kolorowym papierem), włókiennicze (skrawki materiałów, wstążki, nici, włóczki, tasiemki, sznurki), tworzywa sztuczne (folia aluminiowa, kapsle, plastikowe buteleczki po produktach spożywczych itp.);
- poznaje cechy wybranych materiałów, określa faktury i wygląd materiałów: miękki – twardy, gładki – chropowaty, lśniący – matowy, umiejętnie dobiera materiały do wykonywanego obiektu.

## BEZPIECZNE STOSOWANIE NARZĘDZI I OBSŁUGA URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH:

Uczeń:

- bezpiecznie posługuje się prostymi narzędziami;
- zdobywa wprawę w używaniu takich narzędzi, jak: nóż, nożyczki, kolec, zszywacz biurowy, dziurkacz, kostka introligatorska, igła, naparstek, agrafka, linijka, naczynie do kleju, pędzelek, szablony, ściereczka do rąk;
- zapoznaje się ze sposobami łączenia materiałów: sklejanie, zszywanie, spinanie;
- poznaje sposoby przechowywania i konserwowania używanych narzędzi;
- poznaje sposoby udzielania pierwszej pomocy podczas skaleczenia;
- stara się bezpiecznie korzystać z domowych urządzeń technicznych, zapoznaje się z ogólnymi zasadami działania latarki, zegara, odkurzacza, sokowirówki, potrafi włączać radio, telewizor, obsługuje telefon;
- wskazuje zagrożenia wynikające z niewłaściwego posługiwania się urządzeniami elektrycznymi.

## EDUKACJA MUZYCZNA

### SŁUCHANIE MUZYKI:

Uczeń:

- słucha ciszy, rozpoznaje i naśladuje głosy z otoczenia;
- słucha muzyki instrumentalnej na żywo: śpiewane i grane przez muzyków na koncertach;
- słucha muzyki odtwarzanej mechanicznie (płyta CD, nagranie z internetu, audycja TV);
- bierze udział w koncertach muzycznych, kształtuje kulturę słuchania muzyki i właściwego zachowania się podczas koncertu;
- rozpoznaje głosy ludzkie: sopran i bas;
- poznaje i różnicuje głosy instrumentów muzycznych;
- zna kilkanaście piosenek, nauczonych ze słuchu, zna wartości rytmiczne, realizuje proste rytmy.

### EKSPRESJA MUZYCZNA - ŚPIEW:

Uczeń:

- wsłuchuje się w dźwięki mowy, rytmicznie recytuje teksty – poprawnie fonetycznie, artykularyjnie, intonacyjnie, ze zróżnicowaniem tempa, dynamiki i barwy głosu, z odpowiednią regulacją oddechu;
- wsłuchuje się w dźwięki przyrody: naśladowanie miauczenia kota, szelestu liści, szumu wody itp.;
- wsłuchuje się w dźwięki otoczenia: naśladowanie warkotu motoru, klaksonu samochodu, dźwięku syreny strażackiej itp.;
- odróżnia głosy męskie i żeńskie;
- porównuje wysokości dwóch dźwięków, dźwięki wysokie (cienkie) – dźwięki niskie (grube), łączy rozpoznawanie z ruchem: dźwięk wysoki – wspięcie na palce, dźwięk niski – przysiad;
- rozpoznaje znane piosenki na podstawie melodii (lub ich fragmentów) zaśpiewanych przez nauczyciela;
- uczy się i śpiewa piosenki – śpiewa zbiorowo i indywidualnie;
- śpiewa hymn Polski.

### IMPROWIZACJA RUCHOWA – RYTMIKA, TANIEC:

Uczeń:

- bierze udział w zabawach z muzyką: szybkie reagowanie na różne sygnały muzyczne, zabawy ze śpiewem;
- uczy się prostych form tanecznych: krok podstawowy, skoki i podskoki, klaskanie, grożenie palcem, ruchy naśladowujące pracę w różnych zawodach;
- tworzy rytmy, wypowiada krótkie teksty ze zmianą tempa, dynamiki, artykulacji i intonacji głosu, recytuje rytmicznie sylaby, słowa, zdania;

- powtarza tematy rytmiczne w formie echa: klaskanie, stukanie, recytacja, ruch, gra na instrumentach;
- rozwija inwencję twórczą: improwizuje głosem (śpiewanie swojego imienia, śpiewanie pytania, odpowiedzi), wykonuje improwizacje wokalne do krótkich, prostych wierszowanek, przysłów;
- swobodnie porusza się w takt muzyki, naśladuje ruchy zwierząt, szum drzew, szum morskich fal, burzy, deszczu o różnym nasileniu itp.;
- tworzy muzyczne ilustracje do wierszy i opowiadania;
- rysuje i maluje ilustracje do słuchanych melodii, piosenek;
- tworzy własne układy taneczne do utworu muzycznego;
- tańczy według własnych układów ruchowych oraz próbuje wybranych tańców ludowych.

#### GRA NA INSTRUMENTACH:

Uczeń:

- wydobywa dźwięki z przedmiotów, np.: klocków, papieru, pudełka, folii, butelki szklanej lub plastikowej;
- akompaniuje do piosenek i zabaw ruchowych z zastosowaniem naturalnych efektów akustycznych: tupania, klaskania, pstrykania, uderzania o uda;
- zapoznaje się z budową i sposobem grania na instrumentach niemelodycznych: grzechotce, bębenku, trójkącie, tamburynie, kołatce, kastanietach;
- akompaniuje do śpiewu: stosuje gesty dźwiękotwórcze, np. tupania, klaskania, pstrykania, uderzania o uda.

#### ZAPISYWANIE DŹWIĘKU:

Uczeń:

- zapisuje dźwięki w zabawie z instrumentami perkusyjnymi, np. poprzez układ klocków rytmicznych, piktogramów, liczb, obrazków;
- korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na wybranym instrumencie.

#### WYCHOWANIE FIZYCZNE

##### HIGIENA OSOBISTA I ZDROWIE:

Uczeń:

- utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu, wykonuje czynności samoobsługowe samodzielnie i w stosownym momencie;
- dostosowuje strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu;
- wyjaśnia znaczenia ruchu w procesie utrzymania zdrowia;
- stosuje rozgrzewkę przed wykonywaniem ćwiczeń fizycznych;
- jest świadomy znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
- uczy się rozumieć, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, szanuje dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu.

##### SPRAWNOŚĆ MOTORYCZNA:

Uczeń:

- bierze udział w różnego typu zabawach: orientacyjno-porządkowych, na czworakach, bieżnych, rzutnych, skocznych, na świeżym powietrzu adekwatnie do pory roku;
- wykonuje ćwiczenia porządkowe;
- zna formy ustawień: w rozsypce, w kolumnie pojedynczej (w kolejce), w szeregu, w kolumnie dwójkowej (parami), w kole;
- wykonuje ćwiczenia ramion: w staniu, w siadach skrzyżnym i klęcznym, wyprosty ramion w bok z różnych położeń, wznosy w różnych kierunkach, klaskanie przed sobą i nad głową, wymachy ramion w przód i w tył;

- wykonuje ćwiczenia nóg: siad skrzyżny, klęczny, przysiad podparty, marsz w miejscu z wysokim unoszeniem kolan, przysiady i wyprasty z wyciąganiem się do góry, podskoki;
- wykonuje ćwiczenia usprawniające stopę: chód we wspięciu, chód na zewnętrznych krawędziach stóp, chwytanie palcami stopy szarfy, kawałka papieru;
- wykonuje ćwiczenia głowy i szyi: kiwanie głową, poprawne ustawienie głowy za pomocą przyboru, oglądanie się za siebie;
- wykonuje ćwiczenia tułowia: skłony w przód z siadu klęcznego, skłony w przód z użyciem przyboru (skakanka, szarfa, krążek, woreczek), przełożenie kolejno nóg przez splecione ręce, skłony w tył: w leżeniu przodem, ćwiczenia mięśni brzucha, skłony w bok, skręty, ćwiczenia poprawiające postawę;
- wykonuje ćwiczenia równowagi bez przyrządów, na przyrządzie;
- ćwiczy zwinność, rzuty i chwytty woreczków, piłeczek, rzuty ponad przeszkodę, rzuty na odległość, skacze przez przeszkodę;
- bierze udział w ćwiczeniach muzyczno-ruchowe
- interesuje się sportem i uprawia wybrany sport, w tym nauka pływania, biegi, skoki, rzuty, minigry z piłką.

## WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE GIER I ZABAW RUCHOWYCH:

Uczeń:

- radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej;
- stara się respektować przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych;
- uczestniczy w zabawach i grach zespołowych, z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek;
- uczy się wykonywać prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych: rzuty i chwytty piłki, podania piłki do partnera, rzut do celu;
- ma świadomość, iż sukces w zabawie odnosi się dzięki współdziałaniu.

## **2. Wymagania wobec uczniów klasy 2. W klasie drugiej uczniowie doskonalą umiejętności nabyte w klasie 1. oraz poszerzają swoją wiedzę i zakres kompetencji poprzez rozszerzenie już znanych zagadnień oraz poznawanie nowych treści.**

### EDUKACJA POLONISTYCZNA

#### SŁUCHANIE

Uczeń:

- słucha wypowiedzi nauczyciela, innych uczniów, nagrań audycji i aktorów jako przykładów właściwego wysławiania się w języku ojczystym;
- uważnie słucha czytanych krótkich tekstów w celu zapamiętania, a następnie jak najwierniejszego odtworzenia ich treści;
- słucha i wykonuje polecenia;
- odważnie pyta o znaczenie niezrozumiałych słów używanych przez nadawcę informacji;
- zachowuje kulturę słuchania – jest życzliwie nastawiony do mówiącego, szanuje wyrażane przez niego poglądy, cierpliwie wysłuchuje wypowiedzi do końca.

#### MÓWIENIE

Uczeń:

- rozmawia z nauczycielem i dziećmi, stawia pytania;
- swobodnie, samorzutnie wypowiada się całymi zdaniami, używa zdań oznajmujących, pytających i rozkazujących;
- wypowiada własne zdania w dyskusji;
- dobiera słowa adekwatne do rodzaju i intencji wypowiedzi: przeprosiny, zaproszenie, pochwała, nagana, odmowa, nakaz;

- opowiada treść obrazków i historyjek obrazkowych, nadaje tytuły pojedynczym obrazkom i historyjkom (wdrażanie do zwięzłego ujmowania treści);
- opowiada własnymi słowami treści krótkich tekstów czytanek, baśni, legend;
- układa opowiadania twórcze, np. podaje inne zakończenie utworu, dalsze losy bohatera;
- układa zdania na temat różnych przedmiotów jako przygotowanie do opisu;
- opisuje przedmioty z otoczenia lub przedstawione na obrazku;
- wygłasza z pamięci wiersze i krótkie fragmenty prozy;
- dba o kulturę mówienia, dobiera właściwe słowa i zwroty, bierze odpowiedzialność za swoje słowa – mówi prawdę.

## UMIEJĘTNOŚĆ CZYTANIA I PRACA Z TEKSTEM

Uczeń:

- czyta i rozumie sens uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów, doskonali umiejętność poprawnego czytania głośnego, indywidualnego i zbiorowego, robi postępy względem klasy pierwszej;
- czyta całościowo wyrazy, płynnie czyta teksty złożone z krótkich zdań;
- stara się uwzględniać znaki przestankowe: kropkę, przecinek, pytajnik i wykrzyknik;
- umiejętnie odczytuje dialogi z podziałem na role;
- czyta cicho ze zrozumieniem;
- oddaje głosem nastrój wiersza;
- wyszukuje w tekście podane wyrazy, zwroty, fragmenty zabawne, smutne;
- czyta z podziałem na role;
- wspólnie czyta fragmenty lektur wybranych przez nauczyciela;
- samodzielnie czyta lektury oraz czasopisma dziecięce;
- zwraca uwagę na higienę czytania (właściwa postawa, oświetlenie);
- wyodrębnia w utworze literackim postacie, zdarzenia, miejsca i czas akcji;
- wspólnie ustala kolejność wydarzeń, porządkuje i uzupełnia plan wydarzeń;
- określa nastrój utworu, wskazuje w nim fragmenty humorystyczne, smutne, budzące strach, wzruszające;
- próbuje określić, w jaki sposób autor przedstawił dany nastrój;
- rozpoznaje zwrotki w wierszu, wskazuje i tworzy rymy, dostrzega piękno i swoistość języka poezji;
- wartościuje postacie i zdarzenia w utworze – wskazuje dobre i złe zachowania.

## PISANIE

Uczeń:

- pisze kształtnie i czytelnie: poprawnie łączy litery w wyrazach, zachowuje proporcje liter wielkich i małych, rozmieszcza litery i wyrazy w liniaturze, stosuje właściwe odstępy między wyrazami w zdaniu;
- przepisuje wyrazy i krótkie zdania, przepisuje i uzupełnia tekst;
- układa wyrazy i zdania z rozsypanek sylabowych i wyrazowych;
- pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy z określoną trudnością ortograficzną oraz krótkie teksty, omówione wcześniej na zajęciach;
- układa proste zdania na dany temat i poprawnie je zapisuje;
- we współpracy z innymi uczniami oraz samodzielnie redaguje i pisze życzenia oraz listy do innych dzieci;
- zbiorowo redaguje opowiadania na podstawie wydarzeń lub obrazów;
- wspólnie z innymi uczniami redaguje i zapisuje kilkuzdaniowe opowiadania;
- tworzy i pisze teksty według własnego pomysłu.

## ORTOGRAFIA

Uczeń:

- pisze wyrazy z dwuznakami oraz z literami oznaczającymi spółgłoski miękkie (zmiękczenie przez kreskę oraz przez i);
- pisze wyrazy z ę i ą występujące w omawianych tekstach;
- pisze wyrazy z utratą dźwięczności na końcu wyrazu (np.: sad, chleb);
- pisze wyrazy z ó i rz wymiennym, tworzy rodziny wyrazów dla uzasadnienia ich pisowni, pisze wyrazy z ó i rz niewymiennym oraz wyrazy z h;
- zna zasady oddzielnej pisowni przyimka z rzeczownikiem;
- stosuje zasady pisowni wyrazów wielką literą: początek zdania, imiona, nazwiska, nazwy miast, państw;
- zapisuje najczęściej używane skróty: ulica – ul., numer – nr, strona – s., rok – r.;
- zna alfabet i stosuje go we wspólnym wyszukiwaniu wyrazów w słowniku ortograficznym.

## KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

- systematycznie wzbogaca swoje słownictwo, używa rzeczowników i określa ich cechy za pomocą przymiotników, nazywa czynności, poprawnie odmienia czasowniki, stosuje wyrazy oznaczające proste stosunki przestrzenne i czasowe w związku z własnymi spostrzeżeniami;
- wyszukuje wyrazy o podobnym lub przeciwnym znaczeniu, tworzy łatwe wyrazy pochodne i wyrazy wieloznaczne, np. zamek;
- poznaje i rozumie przysłowia związane z porami roku (np. *Kwiecień – plecień, bo przeplata trochę zimy, trochę lata.*) i z zachowaniem ludzi (np. *Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie.*);
- rozpoznaje zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające, rozkazujące;
- rozróżnia litery, głoski i sylaby w wyrazie, wyrazy w zdaniu, spółgłoski i samogłoski;
- wie, co to jest rzeczownik – jako nazwy osób, zwierząt, roślin i rzeczy oraz rodzaje rzeczownika: męski, żeński, nijaki i liczby rzeczownika: pojedyncza, mnoga;
- wie, co to jest czasownik – jako wyraz oznaczający czynność, wskazuje liczbę czasownika: pojedyncza, mnoga;
- stosuje właściwe formy rzeczownika i czasownika z uwzględnieniem odmiany przez liczbę.

## EDUKACJA MATEMATYCZNA

### STOSUNKI PRZESTRZENNE I CECHY WIELKOŚCIOWE

Uczeń:

- określa swoje usytuowanie w przestrzeni;
- określa położenie przedmiotów względem obserwatora oraz względem innych obiektów;
- doskonalą umiejętności wyznaczania kierunków na kartce papieru i w przestrzeni: na lewo – na prawo, do przodu – do tyłu, na dół – do góry;
- stosuje kierunki pośrednie, np. w górnym prawym rogu, z lewej strony w dolnym rogu.
- ocenia odległości między obiektami, mierzy linijką niewielkie odległości;
- używa ze zrozumieniem przyimków, np.: *za, pod, nad, od, do wewnątrz, na zewnątrz, obok, w, zza.*
- posługuje się pojęciami: *pion, poziom, skos*;
- porównuje dwa lub więcej przedmiotów według wybranej cechy: grubość, długość, szerokość, wysokość, ciężar, prędkość, itp.;
- porządkuje przedmioty według wielkości od najmniejszego do największego i na odwrót;
- porównuje wielkości liczb i porządkuje je w ciągach rosnących lub malejących.

## ROZUMIENIE LICZB I ICH WŁASNOŚCI

Uczeń:

- zna liczby dwucyfrowe, zapisuje liczby cyframi;
- rozumie dziesiętkowy system zapisywania liczb, wskazuje w liczbie cyfry dziesiątek i cyfry jedności;
- zapisuje liczby trzycyfrowych cyframi;
- wskazuje w liczbie trzycyfrowej cyfry: jedności, dziesiątek, setek;
- porównuje liczby trzycyfrowe, porządkuje je w ciągu liczbowe: rosnące, malejące.

## POSŁUGIWANIE SIĘ LICZBAMI

Uczeń:

- dodaje (odejmuje) liczbę jednocyfrową do (od) liczby dwucyfrowej bez przekroczenia progu dziesiętkowego, np.  $20 + 4$ ,  $42 + 5$ ,  $68 + 2$  oraz  $23 - 3$ ,  $54 - 3$ ,  $60 - 5$ ;
- dodaje (odejmuje) liczbę jednocyfrową do (od) dwucyfrowej z przekroczeniem progu dziesiętkowego, np.  $26 + 8$ ,  $81 - 9$ ;
- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe bez przekroczenia progu dziesiętkowego, np.  $20 + 30$ ,  $21 + 30$ ,  $21 + 35$  oraz  $60 - 20$ ,  $42 - 30$ ,  $95 - 43$ ;
- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe z przekroczeniem progu dziesiętkowego, np.  $26 + 38$ ,  $42 - 15$ ;
- mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia do 50;
- zna związek dodawania z odejmowaniem oraz mnożenia z dzieleniem, rozwiązuje równania z niewiadomą w postaci okienka, ilustruje je na grafach;
- wykonuje cztery działania arytmetyczne na liczbach trzycyfrowych bez przekraczania progu dziesiętkowego.

## ROZWIĄZYWANIE ZADAŃ TEKSTOWYCH

Uczeń:

- rozwiązuje proste i złożone zadania tekstowe;
- dokonuje analizy treści zadań;
- zna różne metody rozwiązywania zadań tekstowych;
- przedstawia strukturę zadania tekstowego na rysunku schematycznym.

## ROZUMIENIE POJĘĆ GEOMETRYCZNYCH

Uczeń:

- rozróżnia figury z grupy wielokątów: trójkąty, czworokąty, pięciokąty, sześciokąty; czynnościowe badanie ich cech, dostrzega ich kształty w otoczeniu;
- zna pojęcia: trójkąt, kwadrat, prostokąt, bada charakterystyczne cechy tych figur, dostrzega cechy wspólne i cechy różniące;
- rysuje odcinki o podanej długości, mierzy długości wskazanych odcinków.

## WYKORZYSTYWANIE POJĘĆ MATEMATYCZNYCH W PRAKTYCE

Uczeń:

- grupuje przedmioty według jednej cechy, dwóch lub kilku cech;
- tworzy zbiory przedmiotów zgodnie z podanym warunkiem, ustala warunek spełniany przez elementy wskazanego zbioru;
- tworzy zbiory liczb, np. zbiór liczb jednocyfrowych, zbiór liczb dwucyfrowych, zbiór liczb parzystych (w aktualnie realizowanym zakresie liczbowym);
- stosuje schematy do obrazowania treści zadań tekstowych;
- podejmuje próby gry w szachy lub gier planszowych do rozwijania myślenia i rozumienia zasad;
- wymienia nazwy kolejnych dni tygodnia, rozumie, że tydzień to 7 dni, że upływ tygodnia można odliczać od dowolnego dnia, np. od środy do środy, od piątku do piątku, i zawsze wymienimy wszystkie dni tygodnia;
- podaje nazwę aktualnej pory roku;

- wymienia nazwy kolejnych miesięcy, zapisuje daty;
- rozwiązuje zadania na obliczanie upływu czasu kalendarzowego;
- odczytuje z tarczy zegarowej pełne godziny w systemie 12-godzinny, używa określeń: *piąta rano, piąta po południu, jedenasta w nocy*, itp.;
- zna pojęcie *minuty*, odczytuje godziny i minuty w systemie 12-godzinny, np. *piętnaście minut po godzinie szóstej, za dwadzieścia minut godzina czwarta*;
- poznaje pojęcia: *dość, godzina, minuta, kwadrans*;
- dokonuje prostych obliczeń zegarowych;
- mierzy długości różnych przedmiotów linijką, metrem krawieckim, stolarskim;
- rysuje i mierzy długości odcinków;
- porównuje długości mierzonych odcinków;
- zna pojęcie *metr*;
- waży na wadze szalkowej,
- odważa żadaną ilość towaru, dosypuje, odsypuje, doprowadza wagę do równowagi;
- poznaje pojęcie *dekagram*;
- dokonuje prostych obliczeń wagowych;
- odmierza płyny naczyniami i używa określeń: *litr, pół litra, ćwierć litra*;
- dokonuje prostych obliczeń, w których występują pełne litry;
- odczytuje wskazania termometru zaokienego i pokojowego;
- oblicza różnicę temperatur;
- rozumie siłę nabywczą poszczególnych monet i banknotów;
- rozwiązuje zadania na różnorodne obliczenia pieniężne;
- rozumie pojęcia: *cena, wartość zakupu, reszta*.

## EDUKACJA SPOŁECZNA:

### ROZUMIENIE ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

Uczeń:

- dostrzega swoją indywidualność w sferze:
  - fizycznej – dostrzega podobieństwa i różnice w wyglądzie ludzi i ich fizycznej sprawności;
  - zmysłowej – wykorzystuje zmysły w poznawaniu świata, odczuwa potrzeby ich doskonalenia;
  - emocjonalnej – rozpoznaje i nazywa emocje wyrażane przez siebie i przez innych ludzi, dostrzega, że sposób ich wyrażania może być przyjemny bądź nieprzyjemny, coraz częściej właściwie reaguje w przeżywaną sytuację oraz właściwie reaguje na zachowania emocjonalne innych ludzi;
  - intelektualnej – wie, że umysł każdego człowieka to jego mądrość, jego wiedza, że umysł należy ćwiczyć i doskonalić, poznaje sposoby ćwiczenia umysłu (rozwiązywanie zagadek, krzyżówek, zadań matematycznych, rebusów, układanie w odpowiedniej kolejności obrazków historyjki obrazkowej itp.);
- kształtuje poczucie własnej wartości – odkrywa swoje możliwości w toku działania, nazywa obszary działania, w których czuje, że jest dobre bądź najlepsze z całego zespołu (np. *Jestem dobry / dobra w majsterkowaniu; Jestem najlepszy / najlepsza w rzucaniu piłką do celu*);
- identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami – posługuje się swoim nazwiskiem, poznaje imiona i nazwiska dalszych krewnych, zapoznaje się z historią rodziny, odczuwa dumę z przynależności do rodziny, wskazuje, z kogo i z czego odczuwa się dumę, chętnie uczestniczy w tradycjach i zwyczajach rodzinnych;
- podejmuje działania w celu tworzenia życzliwych więzi rodzinnych:
  - okazuje miłość członkom rodziny, darzy szacunkiem rodziców i dziadków;
  - pamięta o uroczystościach rodzinnych, składaniu życzeń, wręczaniu upominków;
  - odczuwa i okazuje radość i dumę z osiągnięć członków swojej rodziny;
  - dostrzega i rozumie potrzeby członków rodziny;
- podejmuje i wypełnia obowiązki domowe:

—utrzymuje porządek w swoim otoczeniu w szkole i w domu, troszczy się o estetykę swojego otoczenia;

—podejmuje odpowiedzialność za podejmowane zobowiązania i powierzone obowiązki.

- zna prawa i obowiązki ucznia, pomaga nauczycielowi w przygotowaniu pomocy dydaktycznych;
- sumiennie pełni dyżury w klasie, szanuje podręczniki, przybory szkolne, sumiennie wykonuje powierzone zadania edukacyjne i organizacyjne, odpowiednio zachowuje się w klasie, w szatni, szkolnej świetlicy, bibliotece itp.;
- traktuje naukę szkolną nie tylko jako obowiązek, ale także jako przyjemność;
- poznaje, jak uczą się dzieci w innych krajach, w szczególności w kraju nauczanego języka;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- adekwatnie reaguje na sukces lub porażkę;
- stara się o utrzymywanie serdecznych stosunków z innymi dziećmi w klasie, okazuje innym życzliwość, wczuwa się w przeżycia innych uczniów;
- przestrzega kulturalnego odnoszenia się do siebie nawzajem, stosuje zwroty grzecznościowe (*przepraszam, proszę, dziękuję*);
- dzieli radości innych, gratuluje koleżankom lub kolegom wygranej;
- sprawia radość innym dzieciom, składa im życzenia imieninowe, wykonuje upominki;
- oferuje pomoc dzieciom potrzebującym pomocy, właściwie odnosi się do dzieci niepełnosprawnych, dostrzega ich pozytywne cechy i zachowania;
- unika krzyku, kłótni i innych zachowań agresywnych w kontaktach z rówieśnikami;
- szanuje cudzą własność i wytwory pracy koleżanek lub kolegów, szanuje tajemnicę korespondencji(SMS, e-mail, list).

#### ORIENTACJA W CZASIE HISTORYCZNYM:

Uczeń:

- poznaje historię swojej rodziny;
- rozumie nazwę swego kraju, jego stolicy, barw, godła i hymnu narodowego, rozpoznaje herbu Warszawy i swojego miasta;
- wie o przynależności Polski do Unii Europejskiej;
- zna polskie legendy i rocznice ważniejszych wydarzeń historycznych;
- poznaje informacje o życiu wielkich Polaków, z których jesteśmy dumni;
- uczestniczy w świętach narodowych i innych ważnych dniach pamięci narodowej;
- zna z wybrane zwyczaje i tradycje polskie.

#### EDUKACJA PRZYRODNICZA:

##### ROZUMIENIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO:

Uczeń:

- opiekuje się kąciem przyrody w klasie, przynosi ciekawe okazy przyrodnicze, wykonuje kompozycje z elementów przyrody;
- dokonuje obserwacji wzrostu i rozwoju rośliny;
- obserwuje budowę i tryb życia wybranego zwierzęcia;
- prowadzi kalendarz pogody, potrafi przeprowadzić wybrany eksperyment przyrodniczy;
- nazywa warzywa, owoce, drzewa, kwiaty i inne rośliny charakterystyczne dla wybranych ekosystemów;
- nazywa części rośliny, wskazuje części jadalne;
- jest świadomy roli warzyw i owoców w diecie, wie w jakiej formie można je spożywać i przechowywać;
- wymienia rośliny jadalne, ozdobne, szkodliwe (trujące, chwasty);
- wymienia zwierzęta pożyteczne i szkodniki
- rozpoznaje po liściach wybrane drzewa;
- wyjaśnia dlaczego liście spadają z drzew;
- podaje oznaki nadchodzących pór roku;

- wie, jak pomagać zwierzętom i roślinom przetrwać zimę;
- wymienia zwierzęta hodowane przez człowieka, podaje kilka ras psów i kotów, opisuje tryb życia, sposób odżywiania się zwierząt domowych, wie, jak zajmować się zwierzętami domowymi;
- podaje znaczenie zjawisk charakterystycznych dla danej pory roku (opady, zmiana temperatury);
- poznaje wybrane zwierzęta egzotyczne, opisuje ich wygląd, nazywa ich naturalne środowisko życia;
- poznaje wybrane rośliny egzotyczne, podaje nazwy ich naturalnego środowiska;
- rozpoznaje niektóre warzywa na podstawie nasion;
- nazywa zwierzęta hodowane przez człowieka, podaje nazwy i opisuje wygląd zwierząt dorosłych i młodych, określa ich sposób poruszania się i odżywiania, rozpoznaje głosy wydawane przez te zwierzęta;
- rozpoznaje ptactwo domowe, wie jak odżywiają się te zwierzęta i jakie mają znaczenie dla człowieka (wartość odżywcza mięsa, jajek).

## ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI ŻYCIOWYCH CZŁOWIEKA, ZASAD OCHRONY ZDROWIA, BEZPIECZEŃSTWA I ODPOCZYNKU:

Uczeń:

- zna sposoby zabezpieczania pokarmów przed zepsuciem;
- wymienia niektóre, szkodliwe dla zdrowia produkty (przeterminowane przetwory, niedojrzałe owoce, trujące grzyby i trujące rośliny);
- kulturalnie zachowuje się podczas spożywania posiłków;
- rozumie konieczność częstego mycia rąk w ciągu dnia, wyrabia nawyk mycia zębów po każdym posiłku, dba o czystość paznokci i włosów, prawidłowo korzysta z przyborów do mycia, urządzeń sanitarnych i utrzymywania ich w czystości, utrzymuje porządek wokół siebie;
- bezwarunkowo przestrzega zasad bezpieczeństwa obowiązujących w klasie, w szkole i w innych miejscach publicznych;
- przestrzega zakazu prowokowania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu podczas zabaw, na przerwach, na zajęciach z wychowania technicznego, fizycznego;
- przestrzega zakazu zabaw w miejscach niedozwolonych;
- rozumie zakaz zbliżania się do nieznanych zwierząt;
- rozumie potrzebę zachowania ostrożności w kontaktach z osobami obcymi, zna podstawowe zasady bezpieczeństwa w Internecie;
- świadomie przestrzega zasad ruchu drogowego dla pieszych;
- radzi sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu, powiadamia odpowiednie instytucje o wypadkach i zagrożeniach (pożar, powódź, susza, trąba powietrzna), zna ważne telefony i inne sposoby zawiadamiania o zagrożeniach i wypadkach;
- rozumie znaczenie ruchu dla rozwoju organizmu, uprawia wybrane sporty;
- zachowuje właściwą postawę podczas oglądania programów telewizyjnych oraz pracy i zabawy przy komputerze.

## ROZUMIENIE PRZESTRZENI GEOGRAFICZNEJ:

Uczeń:

- zna nazwę swojej miejscowości, ulicy, podaje swój adres, zna podstawowe fakty związane z historią miejsca zamieszkania;
- wskazuje w najbliższej okolicy ciekawych obiektów, zabytków, rezerwatów przyrody, skansenów;
- poznaje tradycje, obyczaje i obrzędy regionalne, odróżnia ludowe motywy swojego regionu, w miarę możliwości uczestniczy w obrzędach związanych ze świętami, witaniami i żegnaniem pór roku itp.;
- wskazuje ważniejsze urzędy, zakłady usługowe, szanuje wytwory ludzkiej pracy;
- dba o estetykę najbliższego otoczenia i dobre stosunki sąsiedzkie;

- poznaje osobliwości fauny i flory swojej miejscowości;
- potrafi pracować z mapą fizyczną Polski, odczytuje nazwy podstawowych znaków kartograficznych, odczytuje legendę mapy;
- wskazuje na mapie fizycznej granice Polski, główne miasta, rzeki, rozpoznaje wybrane krainy geograficzne Polski;
- dokonuje obserwacji zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla danej pory roku;
- podaje rodzaje opadów atmosferycznych charakterystycznych w danej porze roku;
- rozumie, że Ziemia jest jedną z ośmiu planet krążących wokół Słońca, interesuje się wyprawami w kosmos;
- dostrzega wspólne cechy ludzi żyjących na naszej planecie: mają te same części ciała, odczuwają takie same potrzeby, przeżywają takie same uczucia, w wielu losowych sytuacjach reagują tak samo, w podobny sposób wykonują swoje ulubione zajęcia;
- dostrzega cechy różniące ludzi, toleruje i szanuje ludzi mimo różnic, wykazuje chęć pomocy, gdy drugiemu człowiekowi dzieje się krzywda;
- rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego, oszczędzania wody, elektryczności, zbierania surowców wtórnych, segregowania odpadów, bierze czynny udział w akcji „Sprzątanie świata”, obchodach „Święta Ziemi”.

### EDUKACJA PLASTYCZNA:

#### EKSPRESJA TWÓRCZA:

Uczeń:

- rysuje za pomocą różnych narzędzi kreślarskich;
- rysuje z wyobraźni, z pamięci, z pokazu;
- rysuje pojedyncze przedmioty, zwierzęta, rośliny, postacie, zjawiska;
- rysuje sceny związane z własnymi przeżyciami oraz z treścią znanych tekstów literackich;
- wyznacza linią kontury postaci i przedmiotów;
- przedstawia ruch za pomocą kreski;
- tworzy abstrakcyjne układy za pomocą linii;
- używa różnych rodzajów pędzla i farb kryjących (plakatówki, tempery, farby klejowej);
- maluje barwne plamy, dopatruje się rozmaitych fantastycznych stworów w plamach rozlanej na kartce farby, tworzy plamy symetryczne poprzez zginanie kartki;
- wykonuje prace o tematyce abstrakcyjnej z wykorzystaniem zestawu różnorodnych plam;
- eksperymentuje z użyciem barw w przedstawianiu tych samych przedmiotów, raz w kolorze, raz w tonacji biało-czarnej, aby określić wpływ koloru na jakość dzieła;
- przedstawia wydarzenia realne i fantastyczne, przedstawia sceny inspirowane przez przeżycia, marzenia, pory roku, opowiadania, utwory literackie, oglądanie filmów itp., dba o odpowiednie zagospodarowanie całej płaszczyzny kartki;
- wykonuje papierowe wycinanki i wydzieranki, tworzy metodą origami;
- wytwarza kompozycje z materiałów przyrodniczych (kasztanów, żołądzi, szyszek, patyków, trawy, jarzębiny itp.);
- lepi z gliny, masy solnej, plasteliny, modeliny;
- rzeźbi w glinie, mydle;
- wykonuje przedmioty użyteczne, takie jak: kukiełki, maskotki, ozdoby, ubiory dla lalek.

### ODBIÓR SZTUKI:

Uczeń:

- zna i podaje nazwy farb podstawowych oraz tworzy barwy pochodne;
- nazywa i rozróżnia kształty: wypukły, wklęsły, owalny, spiczasty, wydłużony, sercowaty;
- nazywa i rozróżnia rodzaje faktur: puszysta, miękka, gładka, kosmata, łączy faktury podobne i kontrastowe;
- stopniuje wielkości składowe, np. większy od..., ale mniejszy od..., największy – najmniejszy, określa wielkości i proporcje kilku osób,

- rozmieszcza obiekty w przestrzeni: na środku kartki, wysoko, na dole, na lewo, od prawej strony, opisuje układ sylwetki: stojący, siedzący, leżący, jadący, biegnący, fruujący, klęczący, pochylony nad...;
- określa oddalenie obiektów: dalej niż..., bliżej tego..., tak samo daleko jak...;
- rozróżnia barwy, takie jak: biała, czarna, szara, szarobrunatna, czerwona, niebieskoszara, zielonoszara, barwy ciepłe: różowa, czerwona, pomarańczowa, barwy zimne: niebieska, zielona, szarzielona, niebieskozielona;
- wyróżnia rytmy w zakresie: miarowość kształtu, barwy, oddalenia;
- wymienia obiekty obserwacji w przedmiotach, postaciach ludzi, zwierząt, w wytworach ludowych;
- ogląda dzieła sztuki, wyróżnia w obrazie różnego rodzaju linii i próbuje uzasadnić ich funkcje dla obrazu, np. *Tam ruch i niepokój, a tu cisza, pogoda, spokój...* ,próbuje odczytać znaczenie kolorystyki w obrazie;
- zapoznaje się z dziedzinami sztuk plastycznych oraz ich wykonawcami i dziełami:
  - architektura – architekt – rysunek projektu, makieta;
  - malarstwo – malarz – obraz;
  - rzeźba – rzeźbiarz – rzeźba;
  - scenografia – scenograf – rysunek projektu dekoracji sceny i kostiumu aktora;
- zapoznaje się z funkcjami dzieł plastycznych:
  - architektura: przemysłowa, mieszkaniowa, użyteczności publicznej;
  - malarstwo: portret, krajobraz, martwa natura, scena rodzajowa;
  - rzeźba: pomnik, medal, moneta;
  - symetria jednoosiowa w układzie elementów na płaszczyźnie i w przestrzeni;
  - zasady kompozycji otwartej i zamkniętej.

#### EDUKACJA TECHNICZNA:

##### ORGANIZACJA PRACY:

Uczeń:

- gromadzi potrzebne materiały i narzędzia;.
- przygotowuje miejsce pracy;
- ustala kolejność wykonywanych czynności (mierzenie, wycinanie, klejenie, ozdabianie itp.);
- wykonuje zaplanowane wytwory z pojedynczych materiałów (wycinanki, ozdoby choinkowe), z gotowych elementów (modele do sklejania);
- oszczędnie gospodaruje materiałami;
- dba o ład i porządek w miejscu pracy;
- wykazuje twórczą inwencję podczas tworzenia swojego dzieła.

##### ZNAJOMOŚĆ WŁASNOŚCI RÓŻNYCH MATERIAŁÓW:

Uczeń:

- rozróżnia materiały przydatne do majsterkowania: przyrodnicze (trawy, owoce i nasiona roślin, patyki, kamyki itp.), drewniane deseczki, płyty paździerzowe, papiernicze (papier biały, kolorowy, szary, gazetowy, śniadaniowy; karton, tektura, bibułka gładka, karbowana), włókiennicze (sznurki, tasiemki, skrawki materiałów bawełnianych, wełnianych, jedwabnych), tworzywa sztuczne, plastikowe opakowania po produktach spożywczych;
- zapoznaje się z cechami wybranych materiałów oraz ich właściwościami: miękki – twardy, gładki – chropowaty, giętki – łamliwy, lśniący – matowy.

##### BEZPIECZNE STOSOWANIE NARZĘDZI I OBSŁUGA URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH:

Uczeń:

- zdobywa wprawę w posługiwaniu się takimi narzędziami, jak: nóż, nożyczki, kolec, igła, naparstek, zszywacz biurowy, dziurkacz, wkrętak, młotek, szczypce do drutu, określa funkcje poszczególnych narzędzi (do cięcia, do szycia, do sklejania, do zbijania itp.);

- poznaje sposoby łączenia materiałów: zszywanie, sklejanie, zbijanie, spinanie, zaginanie;
- dba o narzędzia – przechowywanie ich w odpowiednim miejscu, utrzymywanie w czystości, wykonywanie prostych zabiegów konserwacyjnych;
- radzi sobie w przypadku drobnych skaleczeń;
- rozróżnia urządzenia domowe takie, jak: mikser, suszarka, lodówka, wskazuje ich główne elementy i określa ich rolę;
- zna podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń, szczególnie elektrycznych, wskazuje zagrożenia wynikające z niewłaściwego ich użytkowania;
- poznaje historię wybranych wynalazków, np. od pióra gęsiego do długopisu, od łuczywa do żarówki;
- zapoznaje się z rodzajami maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, samoloty, helikoptery, statki, łodzie), wytwórczych(narzędzia i przyrządy), informatycznych (telefon, komputer, MP3);
- poznaje rodzaje budowli: domy mieszkalne, fabryki, biurowce, wieże itp.;
- poznaje wybrane zawody, głównie związane z techniką.

### EDUKACJA MUZYCZNA:

#### SŁUCHANIE MUZYKI:

Uczeń:

- słucha ciszy: rozpoznaje i naśladuje głosy z otoczenia;
- słucha muzyki instrumentalnej na żywo – utworów śpiewanych i granych przez nauczyciela lub innych wykonawców;
- rozpoznaje brzmienie instrumentów niemelodycznych i melodycznych (fletu, fortepianu, skrzypiec), zapoznaje się z elementarną budową tych instrumentów;
- wyróżnia w melodii i rytmie powtórzenia, kontrasty;
- pokazuje linię melodyczną ręką;
- rozpoznaje głosy ludzkie: sopran i bas;
- słucha muzyki odtwarzanej mechanicznie za pomocą różnych nośników;
- bierze udział w koncertach muzycznych, nabywa kulturę słuchania muzyki i właściwego zachowania się podczas koncertu.

#### EKSPRESJA MUZYCZNA - ŚPIEW:

Uczeń:

- rytmicznie recytuje teksty poprawne fonetycznie i zróżnicowane pod względem tempa, dynamiki, artykulacji, intonacji i barwy głosu;
- zwraca uwagę na poprawną i swobodną postawę podczas śpiewu, reguluje oddech, śpiewa poznane piosenki na zgłoskach: *la, lo, lu, na*, celem rozluźnienia stawów żuchwowych;
- zbiorowo i indywidualnie śpiewa piosenki jednogłosowych;
- wyszukuje w utworach powtarzające się fragmenty melodii;
- śpiewa gamę z odpowiednimi słowami, np. *Słońko wschodzi coraz wyżej, a zachodzi coraz niżej*.

#### IMPROWIZACJA RUCHOWA – RYTMIKA, TANIEC:

Uczeń:

- podczas zabaw bieżnych szybko reaguje na różne sygnały muzyczne, rozplanowuje ruch w przestrzeni krokami wyznaczonymi przez rytm;
- realizuje ruchem wartości nut: półnuty, ćwierćnuty, ósemki, pauzy ćwierćnotowej;
- podczas zabaw ze śpiewem inscenizuje piosenki, tańce regionalne (np. krakowiak);
- tworzy rytmy poprzez: wypowiadanie krótkich tekstów ze zmianą tempa, dynamiki, artykulacji i intonacji głosu, recytowanie rytmiczne sylab, słów, zdań, powtarzanie tematów rytmicznych w formie echa: klaskanie, stukanie, recytacja, ruch, gra na instrumentach;

- swobodnie improwizuje na temat, np. zabawy zimowe, owady w sadzie, improwizuje wokalne do krótkich, prostych wierszowanek, przysłów, improwizując melodię na dzwonkach i innych instrumentach;
- swobodnie interpretuje ruchem piosenki i utwory instrumentalne;
- charakteryzuje postacie, zwierzęta, zdarzenia za pomocą ruchu ilustrowanego muzyką;
- tworzy muzyczne ilustracje do wierszy i opowiadań;
- rysuje i maluje ilustracje do słuchanej melodii, piosenki;
- tworzy własne układy taneczne do utworu muzycznego.

#### GRA NA INSTRUMENTACH:

Uczeń:

- wydobywa dźwięki z przedmiotów: klocków, papieru, pudełek, folii, butelek szklanych, plastikowych;
- akompaniuje do piosenek i zabaw ruchowych z zastosowaniem naturalnych efektów akustycznych: tupania, klaskania, pstrykania, uderzania o uda;
- gra na instrumentach perkusyjnych, niemelodycznych: grzechotce, bębenku, trójkącie, tamburynie, kołatce, kastanietach;
- gra fragmenty piosenek lub całe proste melodie;
- akompaniuje do śpiewu, stosuje gesty dźwiękotwórcze np. klaskanie, tupanie, pstrykanie, uderzanie o uda.

#### ZAPISYWANIE DŹWIĘKU:

Uczeń:

- wyjaśnia różne formy zapisu dźwięków muzyki, np. nagranie za pomocą komputera, dyktafonu, telefonu, tabletu lub zapis za pomocą notacji muzycznej;
- korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.

#### WYCHOWANIE FIZYCZNE:

##### HIGIENA OSOBISTA I ZDROWIE:

Uczeń:

- utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu, wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie;
- dobiera strój do rodzaju pogody i pory roku w trakcie zajęć ruchowych odpowiednio na świeżym powietrzu i w pomieszczeniu;
- wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia;
- stosuje rozgrzewkę przed wykonywaniem ćwiczeń fizycznych;
- jest świadomy znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń;
- wykazuje zrozumienie, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej, akceptuje i szanuje sytuacje dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu.

##### SPRAWNOŚĆ MOTORYCZNA:

Uczeń:

- uczeń w miarę swoich możliwości bierze udział w grach i zabawach ruchowych, w tym: orientacyjno-porządkowych, na czworakach, bieżnych, skocznych;
- wykonuje ćwiczenia porządkowe, ustawia się w kolumnie pojedynczej, w szeregu, dwuszeregu, zna pojęcia krycia i równania;
- maszeruje w miejscu z głośnym liczeniem i klaskaniem;
- starannie wykonuje ćwiczenia ramion, nóg, stóp, tułowia według instrukcji i pokazu nauczyciela;
- wykonuje ćwiczenia równowagi bez przyrządów i na przyrządzie;
- ćwiczy zwinność, zwisy i podpory – wspina się;
- doskonali rzuty różnymi piłkami;

- wykonuje ćwiczenia muzyczno-ruchowe, ze śpiewem, rytmizowane;
- uczy się pływać wg wskazówek instruktora;
- ćwiczy zręczność, skacze w dal, przeskakuje przez naturalne przeszkody, pełza.

#### WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE GIER I ZABAW RUCHOWYCH:

Uczeń:

- respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych;
- uczestniczy w zabawach i grach zespołowych, akceptuje każdy skład drużyny;
- wykonuje prawidłowo niektóre elementy charakterystyczne dla gier zespołowych: podania piłki, trafianie do celu;
- ma świadomość, iż sukces w zabawie odnosi się dzięki współdziałaniu.

### **3. Wymagania wobec uczniów klasy 3. W klasie trzeciej uczniowie doskonalą umiejętności nabyte w klasie 1. i 2. oraz poszerzają swoją wiedzę i zakres kompetencji poprzez rozszerzenie już znanych zagadnień oraz poznawanie nowych treści.**

#### EDUKACJA POLONISTYCZNA

##### SŁUCHANIE

Uczeń:

- słucha uważnie dłuższych wypowiedzi nauczyciela, uczniów, nagrań monologów i dialogów aktorów jako przykładów właściwego wysławiania się w języku ojczystym;
- uważnie słucha czytanych tekstów w celu zapamiętania, a następnie wiernie odtwarza ich treści;
- słucha poleceń i dokładnie je wykonuje;
- zachowuje kulturę słuchania – życzliwe nastawienie do mówiącego, uszanowanie wyrażanych przez niego poglądów;
- cierpliwie wysłuchuje wypowiedzi do końca, nie przerywa jej, skupia się na słuchaniu informacji przekazywanych w rozmowie np. telefonicznej.

##### MÓWIENIE

Uczeń:

- samodzielnie formułuje pytania i odpowiada na pytania;
- swobodnie, logicznie wypowiada się na temat bieżących wydarzeń, czytanych tekstów i oglądanych ilustracji, filmów;
- relacjonuje wydarzenia bieżącego życia jako przygotowanie do sprawozdania;
- opowiada przebieg wydarzeń w utworze literackim, filmie, widowisku teatralnym, w komiksie;
- streszcza treść krótkiego tekstu po cichym jego przeczytaniu;
- układa twórcze opowiadania – wymyśla początek i zakończenie na podstawie fragmentu utworu bądź ilustracji;
- opisuje przedmioty i osoby z otoczenia – przedstawionych na obrazku (lub za pomocą dzieła plastycznego);
- odgrywa różne scenki rodzajowe, rozmowy telefoniczne, odgrywa przypisaną rolę;
- wypowiada się poprawnie pod względem gramatycznym;
- dba o kulturę mówienia – mówienie zwarte, wyraziste, logiczne, na temat, powstrzymywanie się od sądów pochopnych, nieprawdziwych lub wyrządzających komuś krzywdę, podejmuje próby obrony własnego zdania, stosuje właściwą artykulację i akcentowanie.

## UMIEJĘTNOŚĆ CZYTANIA I PRACA Z TEKSTEM

Uczeń:

- poprawnie, płynnie i wyraziście czyta opowiadania i wiersze;
- podczas czytania stosuje akcent logiczny i intonację odpowiadającą treści czytanego tekstu, zwraca uwagę na odmienny sposób czytania dialogu;
- rozumie treść czytanych po cichu tekstów;
- wygłasza wiersze z odpowiednią intonacją oraz z zachowaniem rytmu;
- rozróżnia utwory pisane prozą i wierszem, rozpoznaje zwrotki;
- czyta wspólnie i samodzielnie fragmenty lektur wybranych z zestawu;
- samodzielnie czyta książki i czasopisma dziecięce oraz korzysta z innych źródeł wiedzy (encyklopedia, słownik, leksykon, Internet);
- wyodrębnia zdarzenia istotne w utworze, ustala ich kolejności i wzajemną zależność, wskazuje zdarzenia mające wpływ na postępowanie bohatera i zmianę tego postępowania, wyszukuje w tekście opisy, odróżnia zdarzenia realistyczne od fantastycznych;
- wyróżnia postacie realistyczne i fantastyczne, pierwszo- i drugoplanowe, główne i drugorzędne, wyszukuje opis charakterystycznych cech bohaterów, ocenia ich postępowanie;
- odczytuje nastrój utworu poetyckiego i pisanego prozą, próbuje określić, jakie środki poetyckie i językowe wyrażają ten nastrój.

## PISANIE

Uczeń:

- pisze płynnie i w odpowiednim tempie;
- pisze czytelnie i estetycznie pismo, dba o właściwą wielkość liter, równomierne odstępy między literami i wyrazami, właściwie rozmieszcza tekst na stronicy, stosuje akapity;
- samodzielnie przepisuje wyrazy, zdania, krótkie teksty;
- podpisuje obrazki całymi zdaniami;
- pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy i zdania kształcące poprawność ortograficzną;
- zbiorowo i indywidualnie redaguje kilkudzaniową wypowiedź na dany temat;
- wspólnie i samodzielnie układa i zapisuje krótkie opowiadania na podstawie wydarzeń lub obrazka;
- zbiorowo i indywidualnie układa i zapisuje krótkie opowiadania i opisy przedmiotów oraz osób;
- redaguje notatki do kroniki klasowej;
- formułuje i zapisuje życzenia, ogłoszenia, listy, zawiadomienia i zaproszenia;
- tworzy i pisze swobodne teksty;
- pisze krótkie teksty z wykorzystaniem aplikacji komputerowych.

## ORTOGRAFIA

Uczeń:

- poprawnie zapisuje wyrazy z ó i rz wymiennym;
- poprawnie pisze wyrazy z h, ó i rz niewymiennym z zakresu słownictwa uczniów;
- poprawnie pisze wyrazy z końcówkami: -ów, -ówka oraz -uje;
- poprawnie pisze wyrazy z ę, ą ze szczególnym uwzględnieniem form czasownika w czasie przeszłym (wziął, wzięła);
- poprawnie pisze liczebniki (trzy, trzydzieści pięć);
- stosuje wielką literę w zapisie imion, nazwisk, nazwach państw, miast, rzek, ulic oraz w tytułach dzieł itp.;
- stosuje przecinek podczas wyliczania;
- poprawnie zapisuje nie z osobowymi formami czasownika, zna i stosuje zasadę pisowni nie z przymiotnikami;

- poprawnie pisze wyrazy z utratą dźwięczności w środku wyrazu (*wrózka, babka*);
- poprawnie przenosi część wyrazu do następnego wiersza;
- posługuje się znajomością alfabetu podczas porządkowania wyrazów według kolejności pierwszej i drugiej litery;
- samodzielnie korzysta ze słownika ortograficznego, samodzielnie kontroluje poprawność zapisu;
- wyrabia nawyk stosowania zasad ortograficznych oraz zapisywania polskich liter ze zmiękczeniami diakrytycznymi w codziennym komunikowaniu się w korespondencji elektronicznej (komunikatory, czaty, e-maile, sms-y).

## KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

- rozpoznaje i poprawnie układa zdania pojedyncze, oznajmujące, pytające i rozkazujące;
- potrafi rozwinąć pojedyncze zdanie nierozwinięte;
- stosuje liczbę pojedynczą i mnogą rzeczownika;
- odmienia czasowniki w czasie: teraźniejszym, przeszłym i przyszłym;
- stosuje przymiotniki jako wyrazy oznaczające cechy osób, zwierząt, roślin i rzeczy;
- stosuje poprawne formy rzeczownika i czasownika oraz rzeczownika i przymiotnika w zdaniu;
- stosuje liczebniki jako oznaczenie liczby i kolejności przedmiotów;
- posługuje się terminami (bez ich definiowania): *baśń, bajka, legenda, opowiadanie, opis, komiks*;
- wzbogaca zasób czynnego słownictwa przez wprowadzanie nowych słów z zakresu edukacji przyrodniczej, społecznej, artystycznej, technicznej, matematycznej i innych, potrafi używać nowopoznane słowa we właściwym kontekście;
- wyszukuje słowa o znaczeniu podobnym (synonimy), przeciwnym (antonimy);
- tworzy wyrazy pokrewne;
- poznaje i posługuje się przysłowiami, porównaniami (*pracowity jak mrówka*);
- wybiera odpowiedni dla siebie sposób uczenia się.

## EDUKACJA MATEMATYCZNA

### STOSUNKI PRZESTRZENNE I CECHY WIELKOŚCIOWE

Uczeń:

- określa swoje usytuowanie w przestrzeni;
- określa położenie przedmiotów względem obserwatora oraz względem innych obiektów;
- wyznacza kierunki na kartce papieru i w przestrzeni: na lewo – na prawo, do przodu – do tyłu, na dół – do góry;
- poprawnie stosuje kierunki pośrednie, np. w górnym prawym rogu, z lewej strony w dolnym rogu;
- ocenia odległości między obiektami, mierzy linijką niewielkie odległości;
- używa ze zrozumieniem przyimków, np.: *za, pod, nad, od, do wewnątrz, na zewnątrz, obok, w, zza*;
- porównuje przedmioty według wybranej cechy: grubość, długość, szerokość, wysokość, ciężar, prędkość, itp.;
- ustawia przedmioty według wielkości od najmniejszego do największego i na odwrót;
- porównuje liczby w poznanym zakresie i porządkuje je w ciągach rosnących lub malejących.

### ROZUMIENIE LICZB I ICH WŁASNOŚCI

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby dwucyfrowe w zakresie 100;

- biegle posługuje się mnożeniem i dzieleniem liczb w zakresie tabliczki mnożenia;
- dostrzega związek dodawania z odejmowaniem i mnożenia z dzieleniem;
- poznaje i posługuje się pojęciami: *całość, połowa, ćwierć*;
- liczy do 1000 pełnymi setkami;
- zapisuje liczby trzycyfrowe cyframi arabskimi;
- wskazuje w liczbie trzycyfrowej cyfry: jedności, dziesiątek, setek;
- poprawnie odczytuje liczby trzycyfrowe;
- liczy tysiącami do 10 000;
- wskazuje w liczbie czterocyfrowej cyfry: jedności, dziesiątek, setek, tysięcy;
- porównuje liczby czterocyfrowe;
- poprawnie odczytuje liczby czterocyfrowe;
- zapisuje i odczytuje wybrane liczby pięciocyfrowe;
- zna pojęcie *miliona*.

## POSŁUGIWANIE SIĘ LICZBAMI

Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby jedno- i dwucyfrowych z przekraczaniem progu dziesiątkowego;
- mnoży i dzieli w zakresie całej tabliczki mnożenia;
- mnoży liczby dwucyfrowe przez 2;
- wykonuje działania na wyrażeniach dwumianowych, np. 1 zł 20 gr + 3 zł 15 gr, 2 h 20 min – 15 min.
- realizuje wybrane działania za pomocą prostych aplikacji komputerowych;
- wykonuje działania na liczbach w zakresie 1000: dodaje i odejmuje pełne setki, dodaje i odejmuje pełne dziesiątki z przekroczeniem progu setek, dodaje i odejmuje liczby bez przekraczania i z przekroczeniem progu setek;
- mnoży liczby dwucyfrowe przez 10 i przez 100;
- wykonuje działania na liczbach w zakresie 1 000 000: dodaje i odejmuje pełne tysiące, dodaje i odejmuje liczby czterocyfrowe bez przekraczania progu dziesiątkowego;
- mnoży i dzieli liczby czterocyfrowe przez 2.

## ROZWIĄZYWANIE ZADAŃ TEKSTOWYCH

Uczeń:

- rozwiązuje proste i złożone zadania tekstowe;
- dokonuje analizy treści zadania;
- wskazuje w treści zadania: dane liczbowe, niewiadome, warunki rozwiązania, związki między danymi i szukanymi wielkościami;
- udziela odpowiedzi adekwatnej do postawionego w zadaniu pytania.

## ROZUMIENIE POJĘĆ GEOMETRYCZNYCH

Uczeń:

- zna i poprawnie posługuje się pojęciami: *figura geometryczna, wielokąt, trójkąt, prostokąt, kwadrat*;
- dostrzega jedne figury w drugich;
- buduje figury z użyciem innych;
- oblicza obwód dowolnej figury geometrycznej, w tym: prostokąta, kwadratu, trójkąta;
- dostrzega symetrię w figurach geometrycznych;

## WYKORZYSTYWANIE POJĘĆ MATEMATYCZNYCH W PRAKTYCE

Uczeń:

- grupuje przedmioty według jednej cechy, dwóch lub kilku cech;
- tworzy zbiory przedmiotów zgodnie z podanym warunkiem, ustala warunek spełniany przez elementy wskazanego zbioru;
- tworzy zbiory liczb, np. zbiór liczb jednocyfrowych, zbiór liczb dwucyfrowych, zbiór liczb parzystych (w aktualnie realizowanym zakresie liczbowym);

- stosuje schematy do obrazowania treści zadań tekstowych;
- wykorzystuje gry planszowe, szachy do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego;
- biegle posługuje się nazwami dni tygodnia, wymienia je we właściwej kolejności;
- wymienia kolejno miesiące, rozumie i stosuje pojęcia: *miesiąc, kwartał, pół roku, rok, pora roku*;
- zapisuje daty wybranym sposobem, umiejętnie posługuje się kalendarzem, wyszukuje w kalendarzu wskazane dni, święta, rocznice;
- wykonuje obliczenia upływu czasu kalendarzowego;
- odczytuje i zapisuje znaki rzymskie co najmniej do XII;
- odczytuje wskazania zegara wskazówkowego, podaje czas w systemie 12- i 24-godzinny;
- dokonuje obliczeń upływu czasu odmierzanego zegarem;
- zna i stosuje pojęcie *sekunda*;
- zamienia godziny na minuty, minuty na sekundy i odwrotnie;
- mierzy długość, szerokość, wysokość różnych przedmiotów za pomocą linijki, metra krawieckiego, stolarskiego;
- stosuje jednostki miary długości: *metr, centymetr, milimetr*;
- zna i posługuje się pojęciem: *kilometr*;
- rozwiązuje zadania tekstowe na obliczanie długości, odległości;
- waży przedmioty;
- zna i posługuje się pojęciem: *gram*;
- wykonuje obliczenia, w których występują jednostki masy: *kilogram, dekagram, gram*;
- poznaje pojęcie: *tona*;
- rozumie i posługuje się pojęciami: *litr, pół litra, ćwierć litra*;
- odmierza płyny w wyróżnionych jednostkach;
- odczytuje wskazania termometru;
- oblicza różnice temperatur;
- zna nominały polskich banknotów oraz monet;
- zamienia złote na grosze i odwrotnie;
- rozumie siłę nabywczą poszczególnych monet i banknotów;
- rozwiązuje zadania na obliczenia pieniężne.

## EDUKACJA SPOŁECZNA:

### ROZUMIENIE ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

Uczeń:

- dostrzega swoją indywidualność w sferze fizycznej, zmysłowej, emocjonalnej, intelektualnej, w tym: nazywa części ciała, narządy wewnętrzne, odkrywa możliwości i funkcje części swojego ciała, zna rolę poszczególnym zmysłów w poznawaniu świata; rozpoznaje i nazywa emocje własne i drugiego człowieka, wyraża emocje w sposób akceptowany społecznie, samodzielnie próbuje rozwiązywać konflikty, porządkuje myśli i wyraża je w zrozumiały sposób, stara się myśleć niestereotypowo;
- dostrzega, w czym jest dobry, w czym najlepszy, przedstawia sytuacje, w których
- jest ważny i potrzebny, okazuje dumę z siebie i swoich czynów, ale bez przechwalania się;
- wykonuje drzewo genealogiczne swojej rodziny, poznaje jej historię, określa przydatność zawodów wykonywanych przez członków rodziny, poznaje i uczestniczy w rodzinnych tradycjach i uroczystościach;
- wie, jakie są zainteresowania członków jego rodziny, angażuje się w nie;
- okazuje przywiązanie do rodziny, szacunek do rodziców i dziadków, wczuwa się w ich stany emocjonalne, interesuje się ich radościami, troskami i kłopotami;
- wykazuje chęć pomocy członkom rodziny, dba o zgodne i życzliwe relacje z rodzeństwem, respektuje zasady panujące w domu;
- podejmuje i wypełniania obowiązki domowe, dba o swoje rzeczy, utrzymuje porządek w swoim otoczeniu;

- umiejętnie gospodaruje czasem tak, by było w nim miejsce na zabawę, pracę i odpoczynek;
- zna i przestrzega prawa i obowiązki ucznia;
- sumiennie pełni dyżury w klasie, szanuje podręczniki, przybory szkolne, sumiennie wykonuje powierzone zadania edukacyjne i organizacyjne;
- przestrzega zasad zachowania się w pomieszczeniach szkolnych oraz w innych miejscach publicznych;
- zna wartość uczenia się i poszerzania swojej wiedzy, wie dlaczego warto się uczyć, i że jest to nie tylko obowiązek, ale i przyjemność z zaspokajania własnej ciekawości;
- właściwie reaguje na sukces lub porażkę: cieszy się z sukcesu, znosi gorycz porażki;
- utrzymuje zgodne i serdeczne relacje z innymi dziećmi w klasie, okazuje pomoc i życzliwość, zaprzyjaźnia się;
- stosuje zwroty grzecznościowe (*Dzień dobry, Dowidzenia, przepraszam, proszę, dziękuję*) w kontaktach z innymi ludźmi;
- w sposób kulturalny komunikuje się z innymi, dba o piękno języka ojczystego, wyraża swoje zdanie z szacunkiem dla innych osób;
- szanuje cudzą własność i wytwory pracy koleżanek i kolegów;
- komunikuje się z innymi dziećmi i członkami rodziny za pomocą nowych technologii.

#### ORIENTACJA W CZASIE HISTORYCZNYM:

Uczeń:

- zna podstawowe fakty z historii swojego miasta, regionu i związane z nią legendy;
- zdobywa informacje o ważnych dla Polski wydarzeniach historycznych, uczestniczy w obchodach ich rocznic;
- zna ciekawych i ważnych ludzi dla kraju i regionu;
- rozumie istotę i potrzebę pozytywnych kontaktów sąsiedzkich;
- rozumie doniosłość świąt państwowych (ogłoszenie Konstytucji 3 maja, odzyskanie niepodległości 11 listopada);
- zna kilku sławnych Polaków;
- w godny sposób uczestniczy w uroczystościach szkolnych i lokalnych mających związek ze świętami narodowymi oraz ważnymi rocznicami historycznymi.

#### EDUKACJA PRZYRODNICZA:

##### ROZUMIENIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO:

Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe rośliny zbożowe i określa ich znaczenie dla człowieka;
- rozróżnia grupy roślin: zbożowe, oleiste, okopowe, włókniste, podaje przykłady i ich znaczenie dla człowieka;
- podaje przykłady maszyn i narzędzi rolniczych;
- zna znaczenie lasu dla zwierząt i ludzi, zna i przestrzega zasad zachowania się w lesie;
- zna trzy stany skupienia wody, przeprowadza proste eksperymenty w celu zobrazowania przechodzenia wody w różne stany;
- podaje przykłady roślin leczniczych;
- opisuje warunki życia zwierząt w różnych ekosystemach.

#### ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI ŻYCIOWYCH CZŁOWIEKA, ZASAD OCHRONY ZDROWIA, BEZPIECZEŃSTWA I ODPOCZYNKU:

Uczeń:

- rozumie wyrażenia *zdrowa żywność*, zwraca uwagę na estetyczne przygotowanie miejsca do spożywania pokarmów (nakrywanie stołu), kulturalnie zachowuje się podczas posiłków;
- rozumie znaczenie zabiegów higienicznych dla zdrowia, świadomie stosuje zasady higieny osobistej i zwraca uwagę na czystość osobistą i schludny wygląd, dba o porządek wokół siebie;

- zna i właściwie posługuje się numerami telefonów alarmowych i formułuje wezwanie o pomoc;
- ubiera się stosownie do pogody, wykorzystuje Internet do sprawdzania prognozy pogody;
- zachowuje zasady bezpieczeństwa przy posługiwaniu się prostymi narzędziami, zdobywa wprawę w posługiwaniu się narzędziami poznanymi w poprzednich latach edukacji oraz takimi jak imadło, wkrętak, pilnik, młotek, itp.;
- posiada umiejętność łączenia materiałów na różne sposoby, m. in. poprzez: wiązanie, spinanie na zatrzaski, spinanie spinaczem biurowym, zaginanie kartonu, zszywanie, sklejanie, zbijanie;
- dba o czystość narzędzi i właściwą ich konserwację;
- zna podstawowe sposoby udzielania pomocy podczas drobnych skaleczeń;
- zna i przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z domowych urządzeń technicznych, posługując się urządzeniami, takimi, jak: radio, telewizor, odtwarzacze płyt, domofon, telefon, odkurzacz, mikser, sokowirówka, Kuchenka gazowa;
- dostrzega zagrożenia i wymienia konsekwencje wynikające z niewłaściwego korzystania z urządzeń technicznych, szczególnie elektrycznych i gazowych;
- bezwzględnie przestrzega zasad bezpieczeństwa obowiązujących w klasie, w szkole, w innych miejscach publicznych, przestrzega zakazu prowokowania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu, zna podstawowe zasady ruchu drogowego dla pieszych i przestrzega ich, zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi osobami, zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństw wynikających z zabawy zapalkami, obsługuje urządzenia techniczne tylko w obecności dorosłych, niezwłocznie informuje dorosłych o zauważonym niebezpieczeństwie, zna numery telefonów: 997 – policja, 998 – straż pożarna, 999 – pogotowie ratunkowe;
- wie, że nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
- potrafi wymienić pozytywne zastosowanie technologii w życiu człowieka;
- rozumie znaczenie ruchu w rozwoju swojego organizmu;
- rozumie i dba o odpowiednią ilość odpoczynku w codziennym funkcjonowaniu, w tym potrzebę odpowiedniej ilości snu;
- w miarę możliwości realizuje swoje zainteresowania i pasję;
- pamięta o właściwej postawie ciała podczas oglądania telewizji, korzystania z komputera, tabletu.

## ROZUMIENIE PRZESTRZENI GEOGRAFICZNEJ:

Uczeń:

- zna położenie i warunki naturalne swojej miejscowości i okolicy, w tym charakterystyczne formy terenu i przyrody;
- wskazuje ciekawe obiekty, zabytki, rezerваты przyrody, skanseny, itp. miejsca znajdujące się w najbliższej okolicy i potrafi krótko o nich opowiedzieć;
- wskazuje na mapie Europy nasz kraj, jego stolicę, większe miasta i rzeki, wskazuje morze i góry;
- wymienia charakterystyczne elementy typowe dla krajobrazów Polski (nadmorskiego, nizinnego, górskiego);
- zna elementy ojczystego folkloru poprzez rozmowy z rodzicami, dziadkami, wycieczki, oglądanie filmów, albumów i zdjęć;
- zna przykłady roślin i zwierząt typowych dla wybranych regionów Polski;
- poznaje zawody wykonywane najczęściej przez mieszkańców swojego regionu;
- potrafi odczytać najważniejsze informacje z prostych planów, wskazuje główne kierunki geograficzne także na mapie fizycznej;
- wyznacza trasy przejazdu (rowerem, samochodem) poprzez wpisywanie poprawnego adresu w mapach udostępnianych w Internecie;
- dba o estetykę otoczenia, podejmuje działania na rzecz ochrony środowiska, zna kilka przykładów roślin i zwierząt chronionych;

- zna dziedziny życia, w których Polska odnosi sukcesy lub z których słynie;
- obserwuje zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla danej pory roku;
- wie, że skutkami ruchów Ziemi jest następstwo pór dnia oraz pór roku;
- obserwuje wiatr pod względem kierunku i siły, zna proste przyrządy do obserwacji kierunku i siły wiatru (wiatraczek, balonik, latawiec), podaje szkody wyrządzane przez silny wiatr (łamanie drzew, zrywanie dachów), wskazuje pozytywne efekty działania wiatru: rozsiewanie nasion, przemieszczanie chmur, osuszanie mokrej ziemi, poruszanie żaglówek, balonów itp.;
- nazywa opady i ich skutki (deszcz, ulewa, powódź, śnieg, śnieg z deszczem, grad), rozróżnia i nazywa takie zjawiska, jak: mgły, mżawki, jesienne szarugi, nocne przymrozki, kra lodowa;
- rozróżnia rodzaje wód: stojące i płynące, podaje przykłady wykorzystywania wody przez człowieka;
- zna podstawowe fakty z historii świata, np. epoki dinozaurów, ludzi pierwotnych, od piramid aż do lotów kosmicznych;
- dostrzega wspólne cechy ludzi żyjących na naszej planecie: mają te same części ciała, odczuwają takie same potrzeby, przeżywają takie same uczucia, w wielu losowych sytuacjach reagują tak samo, w podobny sposób wykonują swoje ulubione zajęcia;
- dostrzega cechy różniące ludzi, toleruje ludzi mimo różnic, reaguje na krzywdę drugiego człowieka;
- wymienia zagrożenia ze strony człowieka dla świata przyrody, rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego, oszczędzania wody, elektryczności, zbierania surowców wtórnych, segregowania odpadów, bierze czynny udział w akcji „Sprzątanie Ziemi” i w obchodach „Święta Ziemi”;
- zna niektóre produkty niszczące warstwę ozonową, stara się, aby ich nie nadużywać.

#### EDUKACJA PLASTYCZNA:

#### EKSPRESJA TWÓRCZA:

##### Uczeń:

- rysuje za pomocą różnych narzędzi, z wyobraźni, z pamięci, z pokazu, pojedyncze przedmioty, zjawiska, zwierzęta, rośliny, postacie realne i fantastyczne;
- rysuje różne linie, wyznacza kontury, wyraża ruch;
- dostrzega w rysunkach wartości kontrastowe bieli i czerni: biel – czerni; dzień – noc; wesoło – smutno; dobro – zło;
- projektuje wzory, odbitki stemplami z ziemniaka bądź stemplami gotowymi;
- tworzy plakaty i reklamy;
- maluje pędzlem i farbami kryjącymi (plakatówki, tempery, farby klejowe);
- tworzy różne kombinacje barw podstawowych (czerwona, żółta, niebieska) w celu odtworzenia wszystkich barw natury;
- maluje krajobrazy w dni słoneczne i w dni pochmurne, próbuje wskazać różnice w tych obrazach i rolę światła;
- przedstawia określony nastrój przez odpowiedni zestaw kolorystyczny: pogodny – deszczowy; smutny – wesoły; zima – wiosna; wiosna – jesień; opisuje kolorami swój nastrój;
- wyraża przeżycia indywidualne, przedstawia wydarzenia realne i fantastyczne z uwzględnianiem zróżnicowanego ruchu ludzi i zwierząt oraz liczniejszych ich grup, przedstawia sceny uwzględniające nastrój i stan uczuciowy, marzenia i odczucia, wyobrażenia;
- wykonuje wycinanki i wydzieranki papierowe, tworzy metodą origami;
- wykonuje wytwory z materiałów przyrodniczych (kasztany, żołędzie, szyszki, patyki, trawy, jarzębina itp.);
- lepi z gliny, masy solnej, plasteliny, modeliny;
- rzeźbi w glinie, mydle, w drewnie;

- buduje abstrakcyjne i funkcjonalne formy przestrzenne z materiałów różniących się wielkością, kształtem, materiałem, z którego je wykonano (pudełka kartonowe, puszki, różnego rodzaju opakowania itp.);
- korzysta z narzędzi multimedialnych podczas przygotowywania własnych projektów prac.

## ODBIÓR SZTUKI:

Uczeń:

- dostrzega kształty takie jak w klasach poprzednich, ale w bardziej złożonych formach (w obrębie kształtów złożonych z 2 lub 3 figur), wskazuje podobieństwa i różnice kształtów;
- dostrzega możliwość zastosowania różnych faktur do prezentacji różnych efektów plastycznych;
- dopasowuje wielkości do potrzeb tworzonego dzieła, np. *ten element jest za długi, należy go skrócić*, ocenia rozmiary i funkcje przedmiotów, wyróżnia i ocenia wielkości i proporcje części składowych;
- sytuuje elementy w przestrzeni: jak w klasach poprzednich, ale w odniesieniu do większej liczby części składowych, określa wygląd i zmienność położenia ciała ludzkiego podczas wykonywania pracy;
- opisuje przedmioty w zakresie oddalenia: dalej niż pierwszy, ale bliżej niż trzeci element, oddalenie a wielkość i proporcja.
- określa możliwości wyrazowe barw, dostrzega różnice walorowe w zakresie jednej barwy, np. czerwonej, barwy podstawowe i pochodne, np. niebieska i czerwona daje fioletową, niebieska i żółta daje zieloną, czerwona i żółta daje pomarańczową;
- wie, co można wyrazić kolorami ciepłymi: czerwonym, żółtym, pomarańczowym (to kolory słońca), zimnymi: zielonym, niebieskim (to kolory wody);
- wyszukuje rytmy w dziełach plastycznych: różnorodność i złożoność układów rytmicznych;
- dostrzega wyżej wymienione obiekty obserwacji w przedmiotach, postaciach ludzi i zwierząt, w wytworach sztuki ludowej (tkaniny, koronki, makaty, kilimy itp.);
- wyróżnia w dziele plastycznym kolorowe plamy i tłumaczy ich wpływ na całość obrazu, zakrywa fragmenty dzieła i obserwuje, jak zmienia się obraz, dostrzega kompozycje obrazu;
- dostrzega i nazywa bryły w otoczeniu;
- poznaje wytwory z obszaru grafiki użytkowej (liternictwo, plakat, znaczki pocztowe, stemple);
- orientuje się w różnych sztukach plastycznych, potrafi nazwać wykonawców i dzieła
- wymienia funkcje dzieł plastycznych;
- nazywa działy sztuki użytkowej: tkactwo, meblarstwo, ceramika, dekoracja wnętrz;
- zna formy istnienia dzieła plastycznego: oryginał, kopia, reprodukcja, odbitka, miniatura;
- wyszukuje symetrie w układzie elementów na płaszczyźnie i w przestrzeni;
- nazywa miejsca prezentacji sztuk plastycznych, aktywnie zwiedza galerie i muzea.

## EDUKACJA TECHNICZNA:

### ORGANIZACJA PRACY:

Uczeń:

- planuje i organizuje pracę podczas montażu wytworów technicznych:
  - precyzuje zadanie do wykonania;
  - przedstawia pomysł wykonania;
  - dobiera odpowiednie materiały;
  - przygotowuje potrzebne przybory i narzędzia;
  - ustala kolejność wykonywanych czynności podczas tworzenia dzieła;
  - przedstawia wykonane dzieło i dokonuje jego samooceny.

## ZNAJOMOŚĆ WŁASNOŚCI RÓŻNYCH MATERIAŁÓW:

Uczeń:

- rozpoznaje materiały do majsterkowania, w tym: przyrodnicze, papiernicze, metalowe, drewniane, włókiennicze, tworzywa sztuczne;
- bada własności materiałów i określa ich przydatności do wykonania konkretnego dzieła.

## BEZPIECZNE STOSOWANIE NARZĘDZI I OBSŁUGA URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH:

Uczeń:

- stosuje różne narzędzia i obsługuje urządzenia techniczne;
- posługuje się np.: wkrętakiem, pilnikiem, młotkiem;
- zna i stosuje różne sposoby łączenia materiałów, potrafi wskazać najskuteczniejszy sposób dla danych materiałów;
- stosuje w działaniu zasady użytkowania: materiału, narzędzi, urządzeń zgodnie z instrukcją, w tym instrukcją multimedialną;
- interesuje się techniką w zakresie: poznawania z historii wybranych wynalazków, np. od dyliżansu do rakiety kosmicznej, od balii i tary do pralki automatycznej, poznaje różne rodzaje maszyn i urządzenia pełniące różne funkcje w życiu człowieka np.: transportowe (samochody, samoloty, helikoptery, statki, łodzie), wytwórcze (narzędzia i przyrządy), informatyczne (telefon, komputer);
- zna rodzaje budowli: domy mieszkalne, fabryki, biurowce, wieże itp.;
- poznaje zawody związane z techniką.

## EDUKACJA MUZYCZNA:

### SŁUCHANIE MUZYKI:

Uczeń:

- rozpoznaje głosy ludzkie: sopran, bas, alt, tenor;
- rozpoznaje dźwięki poznanych wcześniej i nowych instrumentów (trąbka, flet, gitara);
- rozpoznaje w melodii powtórzenia, kontrasty;
- uważnie słucha muzyki instrumentalnej na żywo;
- zwraca uwagę w utworach wokalnych na związek akompaniamentu z tekstem;
- słucha muzyki odtwarzanej mechanicznie (płyta CD, audycja TV, nagranie z internetu, tablicy interaktywnej, multibooka);
- właściwie zachowuje się podczas udziału w koncertach.

### EKSPRESJA MUZYCZNA – ŚPIEW, RYTMIZACJA:

Uczeń:

- rytmicznie recytuje teksty, dba o poprawność pod względem fonetycznym, różnicuje tekst pod względem tempa, dynamiki, artykulacji, intonacji i barwy głosu;
- zwraca uwagę na poprawną i swobodną postawę podczas śpiewu, we właściwy sposób reguluje oddech, śpiewa poznane piosenki na zgłoskach *la, lo, lu, na*; właściwie intonuje dźwięki w ćwiczonej skali;
- śpiewa piosenki jednogłosowe zbiorowo i indywidualnie;
- wyszukuje powtarzające się fragmenty melodii;
- śpiewa gamę;
- śpiewa pytania i odpowiedzi;
- podejmuje próby tworzenia melodii do tekstów;
- wypowiada krótkie teksty ze zmianą tempa, dynamiki, artykulacji i intonacji głosu;
- recytuje rytmicznie sylaby, słowa, zdania;

### IMPROWIZACJA RUCHOWA – RYTMIKA, TANIEC:

Uczeń:

- reaguje ruchem na zmiany tempa, dynamiki, wysokości dźwięków i akcent metryczny;
- realizuje ruchem wartości nut wypełniających takty na dwa, trzy i cztery;

- odtwarza za pomocą ruchu wartości nut: całej nuty, półnuty, ćwierćnuty, ósemki, pauzy ćwierćnutowej, pauzy półnutowej;
- inscenizuje piosenki, poznaje kroki tańców regionalnych;
- improwizuje melodię na dowolnych instrumentach lub przedmiotach codziennego użytku;
- tworzy proste rytmy;
- swobodnie interpretuje ruchem piosenki i utwory instrumentalne, wyraża nastrój utworów;
- przedstawia cechy charakterystyczne postaci, zwierząt, zdarzeń za pomocą ruchu ilustrowanego muzyką;
- tworzy formy muzyczne do wierszy i opowiadań, do słuchanej melodii, piosenki, tworzy własne układy taneczne do utworu muzycznego.

#### GRA NA INSTRUMENTACH:

Uczeń:

- gra na instrumentach perkusyjnych, niemethodycznych: grzechotka, bębenek, trójkąt, tamburyn, drewnianka, kastaniety;
- wygrywa na wybranym instrumencie fragmenty znanych melodii, piosenek.

#### ZAPISYWANIE DŹWIĘKU:

Uczeń:

- wyjaśnia różne formy zapisu dźwięków muzyki, np. nagranie za pomocą komputera, dyktafonu, telefonu, tabletu lub zapis za pomocą notacji muzycznej;
- korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na instrumencie: dzwonkach, ksylofonie, flecie podłużnym, flażolecie – fleciku polskim.

#### WYCHOWANIE FIZYCZNE:

##### HIGIENA OSOBISTA I ZDROWIE:

Uczeń:

- zna zasady utrzymania higieny osobistej i je stosuje, uzasadnia znaczenie higieny osobistej w byciu zdrowym;
- podaje kilka zalet płynących z wykonywania ćwiczeń w zdrowym trybie życia;
- wykonuje i zna znaczenie rozgrzewki przed ćwiczeniami;
- poznaje swoje mocne i słabe strony w zakresie wykonywania różnych ćwiczeń, rozumie, że możliwości motoryczne każdego człowieka są inne.

##### SPRAWNOŚĆ MOTORYCZNA:

Uczeń:

- wykonuje wszystkie ćwiczenia lub podejmuje próbę ich wykonania w zakresie swoich możliwości ruchowych;
- bierze aktywny udział w grach i zabawach zespołowych;
- potrafi przeprowadzić krótką rozgrzewkę przed ćwiczeniami;
- wykonuje ćwiczenia gimnastyczne z przyrządami lub bez, zna i wykonuje elementy gier zespołowych samodzielnie, w parach i w drużynie.

##### WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE GIER I ZABAW RUCHOWYCH:

Uczeń:

- organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez;
- zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej koleżanek i kolegów – uczestników zabawy, respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju;
- radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo, np. drużyny przeciwnej, gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu;

- respektuje przepisy, reguły zabaw i gier ruchowych, przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa;
- uczestniczy w zabawach i grach zespołowych, z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek;
- wykonuje prawidłowo elementy charakterystyczne dla gier zespołowych: rzuty i chwyt ringo, podania piłki do partnera jednorącz i oburącz, w miejscu lub w ruchu, odbicia piłki, kozłowanie w miejscu i w ruchu, podania piłki w miejscu i w ruchu, prowadzenie piłki, strzał do celu;
- układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy, ma świadomość, iż sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu.

## **KRYTERIA OCENIANIA Z POSZCZEGÓLNYCH EDUKACJI**

### **1. KOMPETENCJE POLONISTYCZNE**

#### SŁUCHANIE:

##### **WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- uważnie słucha i potrafi samodzielnie interpretować podane informacje, stosuje zdobyte informacje w praktyce.
- słucha uważnie i bardzo dobrze wykonuje polecenia po wysłuchaniu instrukcji.

##### **ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- słucha uważnie, dobrze wykonuje polecenia po wysłuchaniu instrukcji.
- słucha uważnie, czasami wymaga powtórzenia poleceń.

##### **NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI**

- nie zawsze słucha uważnie, wymaga niewielkiej pomocy ze strony nauczyciela.
- nie potrafi słuchać i nie wykonuje poleceń.

Nauczyciel dostosowuje treść instrukcji do wieku i poziomu rozwojowego uczniów.

#### MÓWIENIE:

##### **KLASA I:**

##### **WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- wypowiada się na dany temat kilkoma zdaniami, zazwyczaj stosując poprawne formy gramatyczne.
- odpowiada na pytania kilkoma zdaniami pojedynczymi, nie zawsze stosuje poprawne formy gramatyczne.

##### **ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- odpowiada na pytanie pojedynczym zdaniem.
- odpowiada na pytanie kilkoma pojedynczymi wyrazami, nie wypowiada się samodzielnie na zadany temat.

##### **NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI**

- odpowiada na pytanie pojedynczym wyrazem, przy dużym wsparciu nauczyciela.
- nie odpowiada na pytania, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

##### **KLASA II:**

##### **WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- konstruuje wypowiedź wielozdaniową, stosując również zdania złożone.
- wypowiada się na dany temat kilkoma zdaniami, zazwyczaj stosując poprawne formy gramatyczne.

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- odpowiada na pytania kilkoma zdaniami pojedynczymi, nie zawsze stosuje poprawne formy gramatyczne.
- odpowiada na pytanie pojedynczym zdaniem, ma ubogie słownictwo.

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI

- odpowiada na pytanie pojedynczym wyrazem, nie wypowiada się samodzielnie na zadany temat.
- rzadko odpowiada na pytania nauczyciela, nawet pojedynczym wyrazem.

#### KLASA III:

##### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- wypowiada się na dany temat swobodnie, ma bogate słownictwo, potrafi uzasadnić swoją wypowiedź.
- konstruuje wypowiedź wielozdaniową, stosując również zdania złożone.

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- wypowiada się na dany temat kilkoma zdaniami, zazwyczaj stosując poprawne formy gramatyczne.
- odpowiada na pytania kilkoma zdaniami pojedynczymi, nie zawsze stosuje poprawne formy gramatyczne.

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI

- odpowiada na pytanie pojedynczym zdaniem, ma ubogie słownictwo.
- odpowiada na pytanie pojedynczym wyrazem, nie potrafi wypowiedzieć się samodzielnie na zadany temat.

#### CZYTANIE:

##### ➤ GŁOŚNE:

#### KLASA I :

##### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- czyta biegle lub wyraziście zdania.
- czyta płynnie krótkie zdania.

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- sylabizuje wyrazy i krótkie zdania.
- poprawnie analizuje i syntetyzuje wyrazy.

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI

- głośkuje w wolnym tempie i/lub z niewielkimi błędami.
- nie rozpoznaje wprowadzonych liter.

#### KLASA II :

##### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- czyta w sposób wyrazisty.
- czyta biegle.

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- czyta płynnie zdaniami.
- czyta poprawnie wyrazami w wolnym/nierównym tempie.

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI

- głośkuje i sylabizuje wyrazy, czyta w wolnym tempie, zniekształca wyrazy.
- głośkuje w wolnym tempie i z błędami.

### KLASA III :

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- czyta w sposób wyrazisty trudniejsze i dłuższe teksty.
- czyta biegle trudniejsze i dłuższe teksty.

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- czyta płynnie krótkie teksty.
- czyta poprawnie zdaniami w wolnym/nierównym tempie, czasem popełnia niewielkie błędy.

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI

- czyta poprawnie tylko krótsze wyrazy, dłuższe wyrazy sylabizuje, zniekształca wyrazy.
- głośkuje i sylabizuje nawet krótkie wyrazy.

#### Stopień opanowania techniki czytania:

- czytanie wyraziste – uczeń czyta poprawnie i płynnie zdaniami z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, właściwą intonacją i modulacją głosu;
- czytanie biegle – uczeń czyta poprawnie i płynnie zdaniami z uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych;
- czytanie płynne – uczeń czyta poprawnie i płynnie zdaniami, nie zwraca uwagi na znaki interpunkcyjne;
- czytanie poprawne – uczeń odczytuje wyrazy/zdania nie zniekształcając ich;
- sylabizowanie – uczeń czyta sylabami;
- głośkowanie – uczeń odczytuje pojedyncze głoski, nie dokonując ich syntezy.

#### ➤ CICHE CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM:

Ciche czytanie jest oceniane w sposób punktowy.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w pełni rozumie czytany tekst, odpowiada wyczerpująco na pytania do treści;
- w większości rozumie czytany tekst, prawie bezbłędnie odpowiada na pytania do treści;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w dużym stopniu rozumie czytany tekst, odpowiada poprawnie na większość pytań do treści;
- częściowo rozumie czytany tekst, odpowiada poprawnie na połowę pytań do treści;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- rozumie tylko część czytanego tekstu, odpowiada tylko na niektóre pytania dotyczące treści;
- w bardzo małym stopniu rozumie czytany tekst, ma trudności z odpowiedzią na pytania do treści.

#### PISANIE, WIEDZA O JEZYKU:

Przy przepisywaniu, pisaniu z pamięci i pisaniu ze słuchu nauczyciel bierze pod uwagę poziom graficzny i poprawność ortograficzną. Uczeń konstruuje wypowiedzi pisemne (list, opis, opowiadanie, życzenia, zaproszenie, itp.) zgodnie z poznanymi zasadami. Prace pisemne i sprawdziany z wiedzy o języku oceniania się w sposób punktowy.

#### Kryteria oceny wypowiedzi pisemnej:

- kompozycja zgodna z planem wypowiedzi;

- poprawność gramatyczna;
- poprawność ortograficzna;
- styl, użyte słownictwo.

## **2. KOMPETENCJE MATEMATYCZNE**

Sprawdziany z kompetencji matematycznych oceniane są w sposób punktowy.

### STOSUNKI PRZESTRZENNE I CECHY WIELKOŚCIOWE:

#### **WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- samodzielnie i bezbłędnie określa stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe, porównuje i porządkuje przedmioty ze względu na wybraną cechę.
- prawie zawsze samodzielnie i bezbłędnie określa stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe, porównuje i porządkuje przedmioty ze względu na wybraną cechę;

#### **ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- zwykle samodzielnie określa stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe, porównuje i porządkuje przedmioty ze względu na wybraną cechę, popełnia pojedyncze błędy;
- z pomocą nauczyciela określa stosunki przestrzenne i cechy wielkościowe, porównuje i porządkuje przedmioty ze względu na wybraną cechę, popełnia błędy;

#### **NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- ma duże trudności z samodzielnym określaniem stosunków przestrzennych i cech wielkościowych, porównywaniem i porządkowaniem przedmiotów ze względu na wybraną cechę, popełnia liczne błędy, mimo pomocy ze strony nauczyciela;
- nie potrafi określić stosunków przestrzennych i cech wielkościowych, porównywać i porządkować przedmiotów ze względu na wybraną cechę, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

### ROZUMIENIE I POSŁUGIWANIE SIĘ LICZBAMI:

#### **WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- w pełni rozumie pojęcie liczby we wszystkich aspektach, samodzielnie i bezbłędnie: przelicza w określonym zakresie, wykonuje operacje na liczbach, odczytuje i zapisuje liczby;
- rozumie pojęcie liczby we wszystkich aspektach, prawie zawsze samodzielnie i bezbłędnie: przelicza w określonym zakresie, wykonuje operacje na liczbach, odczytuje i zapisuje liczby;

#### **ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- zwykle rozumie pojęcie liczby we wszystkich aspektach, zwykle samodzielnie i bezbłędnie: przelicza w określonym zakresie, wykonuje operacje na liczbach, odczytuje i zapisuje liczby;
- z pomocą nauczyciela rozumie pojęcie liczby we wszystkich aspektach, ma trudności z samodzielnym przeliczaniem w określonym zakresie, wykonywaniem operacji na liczbach, odczytywaniem i zapisywaniem liczb, popełnia błędy;

#### **NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- ma duże trudności z rozumieniem pojęcia liczby w niektórych aspektach, przeliczaniem w określonym zakresie, wykonywaniem operacji na liczbach, odczytywaniem i zapisywaniem liczb, popełnia liczne błędy, mimo pomocy ze strony nauczyciela.
- nie rozumie pojęcia liczby we wszystkich aspektach, nie potrafi przeliczać w określonym zakresie, wykonywać operacji na liczbach, odczytywać i zapisywać liczb, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

## ROZWIĄZYWANIE ZADAŃ TEKSTOWYCH:

### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- samodzielnie i bezbłędnie analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe w określonym zakresie, potrafi układać zadania tekstowe i łamigłówki matematyczne;
- prawie zawsze samodzielnie i bezbłędnie analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe w określonym zakresie, potrafi układać zadania tekstowe i łamigłówki matematyczne;

### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- zwykle samodzielnie analizuje i rozwiązuje zadania tekstowe w określonym zakresie, potrafi układać zadania tekstowe i łamigłówki matematyczne, popełnia pojedyncze błędy;
- ma trudności z analizowaniem treści zadania tekstowego, z pomocą nauczyciela rozwiązuje i układa zadania tekstowe oraz łamigłówki matematyczne w określonym zakresie, popełnia błędy;

### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma duże trudności z analizowaniem i rozwiązywaniem zadań tekstowych, nie potrafi ułożyć zadań tekstowych i łamigłówek matematycznych, popełnia liczne błędy, mimo pomocy ze strony nauczyciela.
- nie potrafi analizować i rozwiązywać zadań tekstowych w określonym zakresie, układać zadań tekstowych i łamigłówek matematycznych, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

## ROZUMIENIE POJĘĆ GEOMETRYCZNYCH:

### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- samodzielnie i bezbłędnie rozpoznaje, nazywa i rysuje figury geometryczne oraz za pomocą narzędzi pomiarowych mierzy długości posługując się jednostkami długości, zna pojęcie symetrii.
- prawie zawsze samodzielnie i bezbłędnie rozpoznaje, nazywa i rysuje figury geometryczne oraz za pomocą narzędzi pomiarowych mierzy długości posługując się jednostkami długości, zna pojęcie symetrii;

### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- zwykle samodzielnie rozpoznaje, nazywa i rysuje figury geometryczne oraz za pomocą narzędzi pomiarowych mierzy długości posługując się jednostkami długości, zna pojęcie symetrii, popełnia pojedyncze błędy;
- ma trudności z rozpoznawaniem, nazywaniem lub rysowaniem figur geometrycznych oraz mierzeniem długości za pomocą narzędzi pomiarowych, posługiwaniem się jednostkami długości, zwykle dostrzega symetrię w otoczeniu, popełnia błędy;

### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma duże trudności z rozpoznawaniem, nazywaniem lub rysowaniem figur geometrycznych oraz mierzeniem długości za pomocą narzędzi pomiarowych, posługiwaniem się jednostkami długości, ma trudności z dostrzeganiem symetrii w otoczeniu, popełnia liczne błędy, mimo pomocy ze strony nauczyciela;
- nie potrafi rozpoznawać, nazywać i rysować figur geometrycznych oraz mierzyć długości za pomocą narzędzi pomiarowych, posługiwać się jednostkami długości, nie dostrzega symetrii w otoczeniu, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

## WYKORZYSTYWANIE POJĘĆ MATEMATYCZNYCH W PRAKTYCE:

Uczeń wykorzystuje wiedzę i umiejętności matematyczne w sytuacjach życiowych oraz innych obszarach edukacji, w tym: klasyfikuje obiekty ze środowiska przyrodniczego według podanych cech; posługuje się kalendarzem, zegarem, termometrem; oblicza długość, masę i pojemność; dokonuje obliczeń pieniężnych; posługuje się znakami rzymskimi – w zakresie określonym przez wymagania edukacyjne na danym poziomie.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- samodzielnie i bezbłędnie wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności matematyczne w praktyce;
- prawie zawsze samodzielnie i bezbłędnie wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności matematyczne w praktyce;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- zwykle samodzielnie wykorzystuje zdobytą wiedzę i umiejętności matematyczne w praktyce, popełnia pojedyncze błędy;
- ma trudności z wykorzystaniem zdobytej wiedzy i umiejętności matematycznych w praktyce, popełnia błędy;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma duże trudności z wykorzystaniem zdobytej wiedzy i umiejętności matematycznych w praktyce, popełnia liczne błędy, mimo pomocy ze strony nauczyciela;
- nie potrafi wykorzystać zdobytej wiedzy i umiejętności matematycznych w praktyce, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

### 3. KOMPETENCJE SPOŁECZNE

#### ROZUMIENIE ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO:

Uczeń poznaje różne grupy społeczne i zasady życia w grupie: rodzinie, klasie szkolnej, społeczności lokalnej i innej, do której należy, w tym: zna normy i reguły postępowania w tych grupach oraz konsekwencje ich nieprzestrzegania; poznaje prawa i obowiązki ucznia; nawiązuje pozytywne relacje z innymi ludźmi, kulturalnie odnosi się do rówieśników i osób dorosłych, rozróżnia i nazywa emocje pozytywne i negatywne, panuje nad nimi i wyraża je w sposób akceptowany społecznie – w zakresie określonym przez wymagania edukacyjne na danym poziomie.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w pełni zna, rozumie i zawsze przestrzega zasad panujących w środowisku społecznym, w zakresie określonym w wymaganiach dla danej klasy;
- w większości zna, w pełni rozumie i przestrzega zasad panujących w środowisku społecznym, w zakresie określonym w wymaganiach dla danej klasy;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w większości zna, rozumie i prawie zawsze przestrzega zasad panujących w środowisku społecznym, w zakresie określonym w wymaganiach dla danej klasy;
- zna i rozumie większość zasad panujących w środowisku społecznym, ma trudności z ich przestrzeganiem, czasami wymaga przypomnienia ze strony nauczyciela;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- zna i rozumie niektóre zasady panujące w środowisku społecznym, ma duże trudności z ich przestrzeganiem, często potrzebuje przypomnienia o prawidłowym sposobie zachowania ze strony nauczyciela;
- nie zna, nie rozumie i nie przestrzega zasad panujących w środowisku społecznym, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

#### ORIENTACJA W CZASIE HISTORYCZNYM:

Zna podstawowe wiadomości o Polsce, w tym: pełną nazwę kraju, symbole narodowe, najważniejsze miejsca w Polsce, święta narodowe, władców naszego kraju, sławnych Polaków, legendy związane z powstaniem Polski i o wybranych miastach, wykazuje postawy patriotyczne. Zna podstawowe wiadomości o swojej miejscowości i regionie, w tym: bierze udział

w uroczystościach szkolnych, zna patrona szkoły, nazwę miejscowości, w której mieszka oraz tradycje związane z regionem. W zakresie określonym przez wymagania edukacyjne na danym poziomie.

Sprawdziany z wiedzy na temat środowiska społecznego oceniane są w sposób punktowy.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w pełni opanował wiadomości w zakresie orientacji w czasie historycznym i stosuje je w praktyce;
- w większości opanował wiadomości w zakresie orientacji w czasie historycznym i stosuje je w praktyce;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w większości opanował wiadomości w zakresie orientacji w czasie historycznym i zazwyczaj stosuje je w praktyce;
- ma trudności z opanowaniem wiadomości w zakresie orientacji w czasie historycznym, czasami potrzebuje pomocy w zastosowaniu jej w praktyce;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma duże trudności z opanowaniem wiadomości w zakresie orientacji w czasie historycznym, często potrzebuje pomocy w zastosowaniu jej w praktyce;
- nie opanował wiadomości w zakresie orientacji w czasie historycznym i nie stosuje jej w praktyce, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

### 4. KOMPETENCJE PRZYRODNICZE

#### ROZUMIENIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO:

Uczeń rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt. Rozpoznaje i wyróżnia cechy ekosystemów, takich jak: łąka, jezioro, rzeka, morze, pole, staw, las. Prowadzi proste hodowle roślin, przedstawia zasady opieki nad zwierzętami, domowymi, hodowlanymi i innymi. Wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych. Chroni przyrodę, wskazuje wybrane miejsca ochrony przyrody oraz parki narodowe, pomniki przyrody w najbliższym otoczeniu – miejscowości, regionie. Segreguje odpady i ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania. Rozpoznaje w swoim otoczeniu popularne gatunki roślin i zwierząt objętych ochroną.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w pełni opanował wiadomości w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego według wymagań dla danej klasy i stosuje je w praktyce;
- w większości opanował wiadomości w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego i stosuje je w praktyce;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w większości opanował wiadomości w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego i zazwyczaj stosuje je w praktyce;
- ma trudności z opanowaniem wiadomości w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego, czasami potrzebuje pomocy w zastosowaniu ich w praktyce;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma duże trudności z opanowaniem wiadomości w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego, często potrzebuje pomocy w zastosowaniu ich w praktyce;
- nie opanował wiadomości w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego i nie stosuje ich w praktyce, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

## ZNAJOMOŚĆ FUNKCJI ŻYCIOWYCH CZŁOWIEKA, ZASAD OCHRONY ZDROWIA, BEZPIECZEŃSTWA I ODPOCZYNKU:

Uczeń przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów. Posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat – wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej. Dbą o higienę oraz estetykę własną i otoczenia. Reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa jego lub innej osoby. Ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia. Przygotowuje proste posiłki. Ubiera się odpowiednio do stanu pogody. Stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych. Przestrzega zasad zachowania się w szkole i innych miejscach publicznych. Stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku. Ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach. Ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, sprawdza prawdziwość wiadomości zadając pytania osobom dorosłym. Stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych oraz zasady netykiety. Ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka.

### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w pełni opanował wiadomości w zakresie znajomości funkcji życiowych człowieka, zasad ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku według wymagań dla danej klasy i stosuje je w praktyce;
- w większości opanował wiadomości w zakresie znajomości funkcji życiowych człowieka, zasad ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku i stosuje je w praktyce;

### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w większości opanował wiadomości w zakresie znajomości funkcji życiowych człowieka, zasad ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku i zazwyczaj stosuje je w praktyce;
- ma trudności z opanowaniem wiadomości w zakresie znajomości funkcji życiowych człowieka, zasad ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku, czasami potrzebuje pomocy w zastosowaniu ich w praktyce;

### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma duże trudności z opanowaniem wiadomości w zakresie znajomości funkcji życiowych człowieka, zasad ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku, często potrzebuje pomocy w zastosowaniu ich w praktyce;
- nie opanował wiadomości w zakresie znajomości funkcji życiowych człowieka, zasad ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku i nie stosuje ich w praktyce, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

## ROZUMIENIE PRZESTRZENI GEOGRAFICZNEJ:

Uczeń określa położenie i warunki naturalne swojej miejscowości oraz okolicy, opisuje charakterystyczne formy terenu oraz charakterystyczne miejsca. Wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, główne miasta, rzeki, nazwy krain geograficznych. Czyta proste plany, wskazuje kierunki główne na mapie, odczytuje podstawowe znaki kartograficzne map, z których korzysta. Zna nazwę stolicy Polski. Potrafi wskazać na mapie jej położenie oraz wymienia jej charakterystyczne obiekty. Przedstawia charakterystyczne dla Polski dyscypliny sportowe, gospodarcze lub inne. Wyznacza główne kierunki w terenie na podstawie cienia. Rozpoznaje charakterystyczne rodzaje opadów. Przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym. Sprawdziany z wiedzy na temat środowiska przyrodniczego oceniane są w sposób punktowy.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w pełni opanował wiadomości w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej według wymagań dla danej klasy i stosuje je w praktyce;
- w większości opanował wiadomości w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej i stosuje je w praktyce;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w większości opanował wiadomości w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej i zazwyczaj stosuje je w praktyce;
- ma trudności z opanowaniem wiadomości w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej, czasami potrzebuje pomocy w zastosowaniu ich w praktyce;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma duże trudności z opanowaniem wiadomości w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej, często potrzebuje pomocy w zastosowaniu ich w praktyce;
- nie opanował wiadomości w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej i nie stosuje ich w praktyce, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

### 5. KOMPETENCJE PLASTYCZNE

#### EKSPRESJA TWÓRCZA:

Uczeń ilustruje sceny związane z własnymi przeżyciami, treścią czytanych tekstów, opowiadanych wydarzeń, legend; przedstawia zdarzenia rzeczywiste i fantastyczne; rysuje za pomocą różnych narzędzi kreślarskich, maluje różnymi rodzajami pędzli i farb; tworzy wycinanki i wydzieranki z papieru; składa papier metodą origami; buduje z klocków; lepi z plasteliny, gliny, masy solnej, modeliny; tworzy kompozycje z materiałów przyrodniczych; wykonuje przedmioty użyteczne.

W zakresie ekspresji twórczej oceniane są wytwory ucznia, z uwzględnieniem stopnia jego zaangażowania oraz samodzielności wykonywania prac.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- wykonuje estetyczne, samodzielne prace dotyczące określonego tematu lub według własnego pomysłu, jest bardzo zaangażowany w pracę, wypróbowuje i stosuje ciekawe rozwiązania, z własnej inicjatywy wykorzystuje różne materiały;
- wykonuje prace estetycznie, najczęściej samodzielnie, prace dotyczą określonego tematu, pracuje z dużym zaangażowaniem;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- wykonuje prace mało estetycznie, ale pracuje z dużym zaangażowaniem, chętnie korzysta z odpowiedzi nauczyciela, prace dotyczą określonego tematu;
- wykonuje prace mało estetycznie, schematycznie, często wymaga zachęty i inspiracji ze strony nauczyciela, prace dotyczą określonego tematu;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- wykonuje prace nieestetycznie, wymaga odpowiedzi i wielu zachęt ze strony nauczyciela, często nie kończy zadania;
- mimo zachęt ze strony nauczyciela, nie podejmuje zadania, nie kończy rozpoczętej pracy.

#### ODBIÓR SZTUKI:

Uczeń rozróżnia barwy ciepłe i zimne, zna i nazywa barwy podstawowe i pochodne; określa kształty, wielkości, faktury oraz położenie postaci i przedmiotów w przestrzeni i na płaszczyźnie; dostrzega rytm i symetrię w otoczeniu i w dziełach plastycznych; nazywa dziedziny sztuk plastycznych, wykonawcę i dzieło; zapoznaje się z funkcjami dzieł plastycznych; wie, co to

oryginał, kopia, reprodukcja, odbitka, miniatura; nazywa działy sztuki użytkowej; ogląda dzieła sztuki i próbuje je interpretować.

Sprawdziany z opanowania wiadomości i umiejętności w zakresie odbioru sztuki oceniane są w sposób punktowy.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności w zakresie odbioru sztuki i stosuje je w praktyce;
- w większości opanował wiadomości i umiejętności w zakresie odbioru sztuki i stosuje je w praktyce;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- w większości opanował wiadomości i umiejętności w zakresie odbioru sztuki i zazwyczaj stosuje je w praktyce;
- ma trudności z opanowaniem wiadomości i umiejętności w zakresie odbioru sztuki, czasami potrzebuje pomocy w zastosowaniu ich w praktyce;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma duże trudności z opanowaniem wiadomości i umiejętności w zakresie odbioru sztuki, często potrzebuje pomocy w zastosowaniu ich w praktyce;
- nie opanował wiadomości i umiejętności w zakresie odbioru sztuki i nie stosuje ich w praktyce, mimo pomocy ze strony nauczyciela.

## 6. KOMPETENCJE TECHNICZNE

#### ORGANIZACJA PRACY:

Uczeń planuje i realizuje własne projekty/prace, realizując te prace/projekty współdziała w grupie. Wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji miejsca pracy ze względów bezpieczeństwa. Ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencja, gospodarność, oszczędność, umiar w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń. Organizuje pracę, wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie. Zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.

#### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- samodzielnie planuje, realizuje i organizuje własną pracę; zawsze utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy;
- prawie zawsze samodzielnie planuje, realizuje i organizuje własną pracę; prawie zawsze utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy;

#### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- zazwyczaj planuje, realizuje i organizuje własną pracę; zazwyczaj utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy;
- z pomocą nauczyciela planuje, realizuje i organizuje pracę; często nie dba o ład i porządek w miejscu pracy;

#### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- ma trudności z planowaniem, realizacją i organizacją pracy; najczęściej nie dba o ład i porządek w miejscu pracy;
- nie podejmuje działania mimo zachęty ze strony nauczyciela.

### ZNAJOMOŚĆ WŁASNOŚCI RÓŻNYCH MATERIAŁÓW:

Uczeń odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, w tym multimedialną. Wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejanie klejem, wiązanie, szycie lub zszywanie zszywkami, sklejanie taśmą itp.; używając połączeń rozłącznych: spinanie spinaczami biurowymi, wiązanie sznurkiem lub wstążką ozdobną; bez użycia kleju, taśm, zszywek np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe nacinane oraz z wykorzystaniem prądu elektrycznego: lampion, dekoracja świąteczna. Stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych lub montowaniu wybranych modeli urządzeń technicznych. Wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.

### **WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- twórczo i z własnej inicjatywy wykorzystuje różne materiały wykonując daną pracę;
- bardzo dobrze rozróżnia własności materiałów, właściwie dobiera materiały do wykonywanej pracy;

### **ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- zazwyczaj rozróżnia własności materiałów, stara się dobierać materiały do wykonywanej pracy;
- z pomocą nauczyciela rozróżnia własności materiałów i dobiera materiały do wykonywanej pracy;

### **NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- ma duże trudności z rozróżnianiem własności materiałów i ich właściwym doбором;
- nie podejmuje działania mimo zachęty ze strony nauczyciela.

### BEZPIECZNE STOSOWANIE NARZĘDZI I OBSŁUGA URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH:

Uczeń wyjaśnia działanie i funkcję narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w gospodarstwie domowym i w szkole. Posługuje się bezpiecznie prostymi narzędziami pomiarowymi, urządzeniami z gospodarstwa domowego, a także urządzeniami dostępnymi w szkole, w zakresie określonym w wymaganiach wobec ucznia w poszczególnych klasach.

### **WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- zawsze bezpiecznie posługuje się narzędziami i urządzeniami codziennego użytku;
- prawie zawsze bezpiecznie posługuje się narzędziami i urządzeniami codziennego użytku;

### **ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- zwykle bezpiecznie posługuje się narzędziami i urządzeniami codziennego użytku;
- stara się bezpiecznie posługiwać narzędziami i urządzeniami codziennego użytku;

### **NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- z pomocą nauczyciela bezpiecznie posługuje się narzędziami i urządzeniami codziennego użytku;
- nie potrafi posługiwać się narzędziami i urządzeniami codziennego użytku.

## **7. KOMPETENCJE MUZYCZNE**

Na ocenę z zajęć muzycznych składają się aktywność podczas zajęć oraz umiejętności ucznia nabyte w następujących obszarach:

### SŁUCHANIE MUZYKI:

Uczeń słucha ciszy i głosów z otoczenia, słucha muzyki w różnych wykonaniach i formach, kształtuje kulturę słuchania muzyki i właściwego zachowania się podczas koncertu. Rozpoznaje

głosy ludzkie i rozpoznaje dźwięki instrumentów muzycznych. Zna kilkanaście piosenek, realizuje proste rytmy, aktywnie słucha muzyki, określa charakter utworów i sposób wykonania.

#### EKSPRESJA MUZYCZNA - ŚPIEW:

Uczeń rytmicznie recytuje teksty, naśladuje dźwięki przyrody i otoczenia. Porównuje wysokości dźwięków, rozpoznaje znane piosenki na podstawie melodii (lub ich fragmentów), uczy się i śpiewa piosenki. Zna melodię i słowa hymnu Polski. Realizuje rytmy poprzez rytmiczne recytowanie, ruchy i grę na instrumentach, rozpoznaje i odróżnia głosy wokalne.

#### IMPROWIZACJA RUCHOWA – RYTMIKA, TANIEC:

Uczeń bierze udział w zabawach z muzyką i ze śpiewem. Wykonuje proste formy taneczne, tworzy rytmy, powtarza tematy rytmiczne, gra na instrumentach, improwizuje głosem swobodnie porusza się w takt muzyki. Rysuje i maluje ilustracje do słuchanych melodii, piosenek, tworzy własne układy taneczne i tańczy do utworu muzycznego. Zna podstawowe kroki wybranych tańców ludowych.

#### GRA NA INSTRUMENTACH:

Uczeń wydobywa dźwięki z przedmiotów, akompaniuje do piosenek i zabaw ruchowych zapoznaje się z budową i sposobem grania na instrumentach, stosuje gesty dźwiękotwórcze. Gra na instrumentach proste schematy rytmu i melodie.

#### ZAPISYWANIE DŹWIEKU:

Uczeń zapisuje dźwięki w zabawie z instrumentami perkusyjnymi z wykorzystaniem konkretów. Korzysta z wybranego zapisu melodii w czasie gry na wybranym instrumencie, zna podstawy zapisu nutowego, powtarza gamę.

#### **WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- uczeń aktywnie uczestniczy w zajęciach muzyczno – ruchowych, doskonale odtwarza, rozpoznaje i tworzy muzykę w zakresie wymagań dla danej klasy.
- bardzo chętnie uczestniczy w zajęciach muzyczno – ruchowych, bardzo dobrze odtwarza, rozpoznaje i tworzy muzykę.

#### **ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- chętnie uczestniczy w zajęciach muzyczno – ruchowych, miewa trudności z prawidłowym odtwarzaniem, rozpoznawaniem i tworzeniem muzyki.
- mało aktywnie uczestniczy w zajęciach muzyczno – ruchowych, wykonuje zadania muzyczne z dużymi trudnościami.

#### **NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:**

- uczestniczy w zajęciach muzyczno – ruchowych, ale ma trudności z wykonaniem zadań nawet przy pomocy nauczyciela.
- nie uczestniczy w zajęciach muzyczno – ruchowych, nie podejmuje żadnych zadań muzycznych.

### **8. WYCHOWANIE FIZYCZNE**

Na ocenę z zajęć wychowania fizycznego składają się aktywność podczas zajęć oraz umiejętności ucznia nabyte w następujących obszarach:

#### HIGIENA OSOBISTA I ZDROWIE:

Uczeń wykonuje samodzielnie wszystkie czynności samoobsługowe, z szacunkiem odnosi się do innych uczniów, przestrzega zasad sportowej rywalizacji i zasad bezpieczeństwa, właściwie posługuje się przyborami sportowymi.

### SPRAWNOŚĆ MOTORYCZNA:

Uczeń aktywnie bierze udział we wszystkich zabawach, wykonuje wszystkie ćwiczenia na miarę swoich możliwości motorycznych, zna wszystkie formy ustawień i pozycje wyjściowe do ćwiczeń przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania ćwiczeń.

### WSPÓŁDZIAŁANIE W ZAKRESIE GIER I ZABAW RUCHOWYCH:

Uczeń chętnie i z zaangażowaniem współdziała z innymi podczas zajęć ruchowych, zawsze przestrzega zasad gier ruchowych i sportowej rywalizacji, samodzielnie wymyśla zabawy ruchowe.

### WYSOKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- uczeń zawsze aktywnie uczestniczy w zajęciach fizycznych, jest w pełni samodzielny, zawsze przestrzega zasad bezpieczeństwa i reguł gier i zabaw, właściwie posługuje się przyborami sportowymi, chętnie współdziała z innymi podczas zajęć;
- bardzo chętnie uczestniczy w zajęciach fizycznych, jest samodzielny w większości czynności samoobsługowych, przestrzega zasad bezpieczeństwa i reguł gier i zabaw, właściwie posługuje się przyborami sportowymi, współdziała z innymi podczas zajęć;

### ŚREDNI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- chętnie uczestniczy w zajęciach fizycznych, zazwyczaj jest w samodzielny, najczęściej przestrzega zasad bezpieczeństwa i reguł gier i zabaw, właściwie posługuje się przyborami sportowymi, chętnie współdziała z innymi podczas zajęć;
- chętnie uczestniczy w zajęciach fizycznych, czasami wymaga zachęty ze strony nauczyciela lub rówieśników, wykonuje samodzielnie większość czynności samoobsługowych, przeważnie przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania ćwiczeń, gier i zabaw, niekiedy wymaga ich przypomnienia, najczęściej właściwie posługuje się przyborami sportowymi, zwykle chętnie i z zaangażowaniem współdziała z innymi;

### NISKI POZIOM OPANOWANIA UMIEJĘTNOŚCI:

- niechętnie i z małym zaangażowaniem współdziała z innymi podczas zajęć ruchowych, czasami wymaga pomocy przy wykonywaniu czynności samoobsługowych, wymaga wielu upomnień i częstego przypominania zasad sportowej rywalizacji i bezpieczeństwa oraz reguł gier i zabaw, wymaga pomocy przy posługiwaniu się przyborami sportowymi, niechętnie i z małym zaangażowaniem współdziała z innymi podczas zajęć ruchowych;
- uczeń mało aktywnie bierze udział w zabawach, nie wykonuje ćwiczeń, ma bardzo duże trudności z wykonywaniem czynności samoobsługowych, często wymaga pomocy, posługuje się przyborami sportowymi w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem, często nie przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania ćwiczeń mimo upomnień, nie podejmuje współdziałania z innymi podczas zajęć ruchowych, często nie przestrzega zasad gier ruchowych i sportowej rywalizacji.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....